

30.11.2016

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016

Mikael Kirkko-Jaakkola

TIIVISTELMÄ

Selvityksessä tarkastellaan palkkaan kohdistuvaa tuloverotusta sekä palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja esimerkkilaskelmien avulla 18:ssa Suomen kaltaisessa kehittyneessä OECD-maassa. Esimerkkipalkat ovat 27 400 euroa, 42 200 euroa, 64 900 euroa ja 137 000 euroa vuodessa. Perheettömien palkansaajien lisäksi selvityksessä käsitellään myös kaksilapsisten perheiden verotusta.

Kuluvana vuonna keskituloisen palkansaajan verotus pysyi Suomessa suunnilleen ennallaan kolme vuotta jatkuneen tuloverotuksen yleisen kiristymisen jälkeen. Tuloverotuksen progressio kuitenkin jyrkkeni, kun hallitus kevensi pieni- ja keskituloisen verotusta työtulovähennyistä korottamalla, mutta samaan aikaan kiristi suurituloisempien verotusta valtion tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajaa laskemalla. Työttömyysvakuutusmaksun korotus huomioiden verotus kokonaisuudessaan keveni pienillä palkkatasoilla, mutta kääntyi kiristäväksi yli 50 000 euroa vuodessa ansaitsevien osalta.

Palkkaverotuksemme on eurooppalaista keskitasoa selvityksen matalimmalla palkkatasolla. Palkansaajan työssä etenemistä ja tulojen lisäystä verotetaan Suomessa kuitenkin varsin ankarasti jo pienehköillä tulotasoilla, ja siten veroprosentti kiristyy nopeasti tulojen noustessa.

Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää muiden Euroopan vertailumaiden keskiarvon 2,8 prosenttiyksiköllä. Verotuksen ero korostuu selvästi naapurimaa Ruotsiin, jossa 42 200 euron tuloilla veroprosentti on 5,9 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Keskipalkkaisen 100 euron palkankorotuksesta tai muusta tulonlisäyksestä 47,20 euroa menee meillä nouseviin veroihin. Tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti onkin Suomessa Pohjoismaiden korkein ja vähiten kannustava.

Mitä suuremmille tuloille siirrytään, sitä suuremmaksi Suomen palkkaverotuksen ero kansainväliseen tasoon kasvaa. Selvityksen hyvätuloisilla palkkatasoilla työntekijää verotetaan Suomessa 4,6 ja 7,8 prosenttiyksikköä ankarammin kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Suomi verottaa selvityksen suurituloisinta palkansaajaa Belgian ja Italian jälkeen kolmanneksi eniten.

Suomalaiset työnantajamaksut ovat lähellä eurooppalaista keskitasoa. Esimerkiksi Virossa ja Ruotsissa työnantajamaksut ovat selvästi Suomea korkeammat, Norjassa selvästi matalammat ja Tanskassa ne ovat lähes olemattomat. Suomen asema vertailumaiden joukossa ei paljoa muutu tarkasteltaessa työn verorasitusta koko palkkaverokiilalla, johon sisältyvät sekä palkansaajan verot ja pakolliset veronluonteiset maksut, että työnantajan pakolliset palkkasidonnaiset maksut.

Selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola. Osa veroprosenteista on laskettu tilintarkastus- ja verokonsultointitoimisto PwC:ssä Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta. Veronmaksajain Keskusliitto on julkaissut kansainvälistä vertailutietoa työn ja palkan verotuksesta vuodesta 1995 lähtien.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotukseen liittyviä käsitteitä.....	5
1.2	Selvityksen vertailumaat	6
1.3	OECD:n palkkaveroselvitys.....	6
1.4	Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit	7
1.5	Vertailussa käytetyt veroperusteet.....	9
1.6	Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi.....	11
2	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne	12
2.1	Kokonaisveroasteet	12
2.2	Verorakenne ja työn verotus.....	13
3	Vertailumaiden veromuutokset 2016.....	15
3.1	Verotus selvityksen euromaissa	15
3.2	Verotus vertailun muissa Euroopan maissa	24
3.3	Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa	30
4	Työn verotus vuonna 2016	35
4.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	35
4.2	Palkansaajan marginaaliverotus.....	41
4.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	44
4.4	Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä	46
5	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	49
6	Lopuksi.....	59
	Lähteitä	60

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2.1 Tuloveroasteet 2016, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 2.2 Tuloveroasteet 2016, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3 Marginaaliveroasteet 2016, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2016.
- Liite 5.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2016, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2016, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 vertailumaassa. Pääpainon saavat neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyt laskelmat, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta vertailumaissa suomalaisen palkansaajan näkökulmasta.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja palkkaverovertailun lähtökohtia. Luvussa 2 luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisverosteisiin ja tuloverotuksen merkitykseen maiden verorakenteessa. Luvussa 3 esitellään selvityksen 18 vertailumaassa viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia etenkin palkkaverotusta koskevia veromuutoksia. Kansainvälisen palkkaverotailun tärkeimmät esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvussa 4. Kappaleessa 4.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 4.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 4.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 4.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 5 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen Pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 6 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotukseen liittyviä käsitteitä

Työn välittömiä veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut työnantajamaksut¹. Nämä työntekijöiden tuloverot ja veronluonteiset maksut sekä työnantajan maksamat veronluonteiset maksut muodostavat verokiilan työvoimakustannuksen ja palkansaajan saaman nettotulon väliin.

Työn kokonaisverokiilaan luetaan näiden lisäksi mukaan myös kulutuksesta maksettavat välilliset verot. Ne pienentävät palkansaajan nettotulojen ostovoimaa ja vaikuttavat sitä kautta palkkavaateisiin työvoimakustannuksia korottavasti.

Palkkaan sidotut verot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä selvityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

Verokiilalla on olennainen osa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Verokiilan kaiventamisen ajatellaan alentavan työn hintaa ja siten lisäävän työllisyyttä. Toisaalta verokiilan madaltuminen nostaa ostovoimaa ja parantaa täten kulutuskysyntää.

¹ Näitä viimeksi mainittuja työnantajamaksuja ei Suomessa peritä.

Veronmaksajain Keskusliitto on jo kahdenkymmenen vuoden ajan seurannut verokiilan ja palkkaverotuksen kehitystä Suomessa (ks. esim. Kurjenoja 1998, 2003 ja Lehtinen 1995a ja 1995b). Kokonaisverokiila on Suomessa kaventunut 1990-luvun huippuvuosiin verrattuna ennen kaikkea siksi, että tuloverotusta on kevennetty. Nyt viimeisten vuosien aikana suunta on kuitenkin kääntynyt.

1.2 Selvityksen vertailumaat

Veronmaksajain Keskusliitto on tutkinut 17 maan palkkaverotuksen tasoa vuodesta 1995 lähtien (ks. Lehtinen 1995b). Alkuperäiset maat ovat Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Ranska, Saksa, Suomi, Britannia, Norja, Ruotsi, Sveitsi, Tanska, Australia, Japani, Kanada ja Yhdysvallat. Selvitykseen valittiin Suomen kaltaisia pitkälle kehittyneitä markkinatalousmaita, jotka olivat Suomen tärkeitä vientimaita. Lisäksi mukaan otetuissa maissa luonnollisten henkilöiden tuloverotus ja sosiaalivakuutusmaksut muodostivat merkittävän osan kertyneistä verotuloista. Pohjoisen Euroopan maat ovatkin vertailujoukossa kattavasti edustettuina. Vuonna 2004 maiden joukkoon otettiin mukaan myös Viro, joten vertailumaiden lukumäärä kohosi 18:aan.

Nyt selvityksessä on mukana kaikkiaan kaksitoista Euroopan unionin jäsenmaata (joista yhdeksän on euromaata), kaksi Euroopan unionin ulkopuolista eurooppalaista maata sekä neljä Euroopan ulkopuolista maata. Vertailumaiden joukko on erilainen kuin laajemmissa EU:n tai OECD-maiden vertailuissa. Toisaalta se sopii hyvin juuri globaaliin palkkaververtailuun, koska maajoukkoon kuuluu elintasoltaan samankaltaisia maita. Se myös täydentää EU- tai OECD-maiden tilastoja ajantasaisemmilla tiedoilla.

1.3 OECD:n palkkaveroselvitys

OECD on jo pitkään laatinut selvityksiä keskipalkkaisen työntekijän verorasituksesta jäsenmaissaan. Tuorein julkaistu selvitys koskee vuosia 2014–2015 (OECD 2016a). OECD:n laskelmien veroperusteet ovat siis vanhempia kuin tässä selvityksessä.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n selvitysten välillä on laskelmien pohjana olevissa tulotiedoissa. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaikatyötä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa. Tulotasoa ei siten ole vakioitu maiden välillä, vaan palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä tarkastellaan samaa palkkatasoa, joka muunnetaan markkinakurssein eri maiden valuutoiksi.

OECD:n selvityksessä tarkasteltavien palkkojen väliset erot ovat melko pieniä. Perheettömän työntekijän työn verotus lasketaan keskipalkan lisäksi 67 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitseville. Hyvin monessa maassa vertailun suuritulo-

simman (167 prosenttia) työntekijän palkka ei ulotu tuloveroasteikon ylimpään tuloluokkaan, kuten ei esimerkiksi Suomen osalta. OECD:n tarkastelussa suomalainen suurituloisen ansaitsee vuodessa 72 705 euroa vuonna 2015.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskimääräisen kokoaikatyötä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin samaa verovuotta koskevassa viimevuotisessa Kirkko-Jaakkolan (2015) palkkaveroselvityksessä. Molemmilla vertailuilla keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia. Kireitä verottajia ovat molemmissa selvityksissä Saksa ja Tanska. Kummassakin selvityksessä Suomi oli viime vuonna kuudenneksi ankarin perheettömän keskituloisen palkansaajan verottaja Veronmaksajien vertailujoukkoon kuuluvien 18 maan joukossa. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (43 536 €) on hieman Veronmaksajien keskipalkkaa (41 800 €) korkeampi.

OECD on ulottanut laskelmansa koskemaan myös erilaisia lapsiperheitä. OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös tietoja kotitalouksien saamista tulonsiirroista, jotka on tässä rajattu tarkastelujen ulkopuolelle.

1.4 Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit

Jotta tuloverotuksen tasosta ja Suomen suhteellisesta asemasta palkkaverokilpailussa saisi kattavan kuvan, tässä selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Pienin palkkataso on asetettu siten, että se riittäisi uskottavasti kokoaikatyötä tekeväälle yksinäiselle palkansaajalle toimeentulon ainoaksi lähteeksi. Täten se asettuu varsin korkealle tasolle. Tulonsiirtoja ei tässä selvityksessä tarkastella.

Seuraamalla tuloveroasteen muutoksia tulotason noustessa saadaan käsitys kunkin maan tuloverotuksen progressiosta. Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 42 200 euroa, vastaa jotakuinkin kokoikaisten työntekijöiden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Tilastokeskuksen Ansiotasoindeksin mukaan palkansaajien kuukausiansioiden keskiarvo oli 3 380 euroa/kk vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Kun tämä kerrotaan 12,5:llä, palkansaajan vuosiansioiksi saadaan 42 250 euroa. Vuositulon laskennassa huomioidaan lomarahojen vaikutus, joka on selvityksessä oletettu puolen kuukauden palkaksi.

Alin palkkataso on noin 65 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkipalkka on viisinkertainen alimpaan palkkatasoon verrattuna. Tuloverotuksen kireyttä selvityksen eri maissa on tarkasteltu tällä palkkarakenteella vuodesta 2002.

OECD:n (2016a) käyttämät keskipalkat vuodelta 2015 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksessä käytettävä toiseksi alin vertailupalkka. Sen sijaan esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa keski-

määräinen palkka ylittää selvästi tässä selvityksessä käytettävän toiseksi alimman esimerkkipalkkatason. Itävallassa, Ruotsissa ja Japanissa maan keskipalkka on varsin lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

Vertailun ylin palkkataso, 137 000 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa, joten riittävän korkea ylin palkkataso on kansainvälisessä vertailussa järkevää. Myös valtion tuloveroasteikkojen tuloajat vaihtelevat maittain paljon². Suomessa korkein mahdollinen 60,3 prosentin marginaalivero saavutetaan noin 79 000-93 000 euron verotettavilla tuloilla³. Vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla marginaaliveroprosentti on 57,9.

TAULUKKO 1.1 Selvityksen palkkatulot vuonna 2016, euroa/vuosi.

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe	
	27 400
	42 200
	64 900
	137 000
Kahden tulonsaajan perhe	
	27 400 + 42 200 = 69 600
	42 200 + 64 900 = 107 100
	64 900 + 137 000 = 201 900

Taulukossa 1.1 esitetään selvityksessä käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Yllä esitetyllä palkkarakenteella kuvataan tuloverojärjestelmän progressiivisuutta meillä ja muualla eikä tyypillisten esimerkkipalkansaajien verotusta. Valituille palkkatasoille löytyy toki vastineita suomalaisessa palkansaajakentässä. Alla muutamia esimerkkejä Tilastokeskuksen (2016) palkkatilastoista poimittujen koko-aikaisten palkansaajien vastaavanlaisista ansiotasoista vuodelta 2015⁴.

Alin esimerkkipalkka asettuu hyvin lähelle esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokoaikaisen

- kaupan kassan,
- tarjoilijan,
- kuntasektorin lastenhoitajan ja
- koulunkäyntiavustajan mediaanipalkkaa.

² Ylin 137 000 euron esimerkkipalkka ylittää reilusti tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajan monissa maissa. Esimerkiksi Belgiassa ylimmän tuloluokan alaraja on 38 080 euroa ja Alankomaissa 66 421 euroa. Osassa maita valtion tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 254 447 eurosta, Yhdysvalloissa reilusta 415 050 USD:sta (noin 376 600 euroa) ja Sveitsissä 755 200 Sveitsin frangista (noin 689 000 euroa).

³ Marginaaliveroprosentti on kuluvana vuonna korkeimmillaan 79 000-93 000 euron verotettavilla vuosituloilla kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen alenemisen vuoksi. Tätä korkeammilla tuloilla marginaalivero laskee hieman tasaantuen 57,9 prosenttiin.

⁴ Kuukausipalkat on kerrottu 12,5:llä, jotta vuosituloksi on saatu vuosipalkka lomarahoineen.

Toiseksi alinta palkkatasoa vastaavat esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokaikaisen

- vanhemman konstaapelin,
- IT-käyttäjätukihenkilön tai
- kuntasektorilla esimerkiksi päätoimisen tuntiopettajan
- peruskoulun luokanopettajan ja
- kättilön mediaanipalkka.

Toiseksi ylimmän esimerkkipalkan suuruisia mediaanipalkkoja on esimerkiksi koko vuoden työssä olevilla

- neuvottelevilla virkamiehillä
- upseereilla
- lainopillisilla erityisasiantuntijoilla ja
- kuntasektorin rehtoreilla.

Ylin palkkataso asettuu esimerkiksi lähelle

- apulaiskaupunginjohtajien keskipalkkaa
- yksityisen sektorin johtajien ylintä palkkakymmenystä,
- kuntasektorin lääkärin ja maakuntajohtajien sekä
- valtiolla pääjohtajien ja kansliapäälliköiden ylintä palkkakymmenystä.

Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁵ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa, jossa 15–64-vuotiaiden naisten työllisyysaste vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä oli 68,9 prosenttia. Miesten vastaava työllisyysaste oli samalla aikavälillä 71,3 prosenttia. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä, jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta monissa muissa maissa.⁶

1.5 Vertailussa käytetyt veroperusteet

Laskelmissa tarkastellaan kaikkia palkkatuloihin kohdistuvia tuloveroja ja veronluonteisia maksuja kussakin maassa. Tältä osin laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n työn verotusta koskevissa selvityksissä. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pelkästään verotusta, eli sosiaalietuuksia ei ole lainkaan huomioitu, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa sen sijaan esim. Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

⁵ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

⁶ Pelkästään 27 400 euron vuosituloilla eläminen Suomessa ilman tulonsiirtoja on kahden vanhemman ja kahden lapsen perheelle vaikeahkoa. Siksi alin tulotaso yhden tulonsaajan suomalaisilla perheillä ei ole käytännössä kovin realistista, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

Laskelmissa huomioidaan lähtökohtaisesti vain viran puolesta automaattisesti tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot (kunnallis- tai osavaltioverot yms.) lasketaan yleensä keskimääräistä verokantaa käyttäen. Yhdysvaltojen (Coloradon osavaltio), Kanadan (Ontarion osavaltio) ja Sveitsin (Zürichin kantoni) osalta laskelmat on tehty valitulle esimerkkialueelle, jonka verotaso ei ole poikkeuksellinen ja joka edustaa maan keskitasoa.

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutusmaksun päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä yleisradiovero. Laskelmissa on käytetty vuoden 2016 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia 19,87 % sekä keskimääräistä kirkollisveroprosenttia 1,43 %. Verojen rajaus on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2015a ja OECD 2016a). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa eli 72,9 prosenttia suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon vuoden 2015 lopussa. Kirkollisveroa ei Suomea, Ruotsia ja Tanskaa lukuun ottamatta sisällytetä muiden maiden osalta verolaskelmiin, koska se ei ole OECD:n yleisen tulkinnan mukaan pakollinen vero.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset ja pakolliset maksut, jotka maksetaan julkiselle sektorille sosiaalivakuutusetuksen rahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritettuna maksun määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään. Sosiaalivakuutusmaksujen rajaus pyrkii noudattamaan OECD:n verotilastoissaan käyttämää luokitusta (OECD 2015a ja 2016a).

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen vertailtavuuteen liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia, joten tulokset eri selvityksissä saattavat poiketa jossain määrin toisistaan. Tässä selvityksessä on rajatapauksissa pyritty noudattamaan OECD:n omaksumia käytäntöjä⁷. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat useissa maissa myös oletukset työntekijän ammatista⁸ sekä esimerkiksi erilaiset työnantajamaksuille säädetyt verohelpotukset.

Yksityisen työnantajan maksamat sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa yhteensä keskimäärin 23,95 prosenttia palkasta vuonna 2016. Työnantajien lakisääteisiä

⁷ Esimerkiksi osa Australian eläketurvasta rahoitetaan työnantajamaksuilla (the Superannuation Guarantee system), mutta yksityisillä rahastoilla, vakuutetun henkilökohtaisilla tileillä ja vakuutetun omilla eläketurvaa koskevilla päätöksillä on järjestelmässä huomattava rooli. Tämän vuoksi Australian työnantajamaksuja ei tässä selvityksessä tulkita veroluonteiseksi sosiaalivakuutusmaksuksi kuten ei OECD:n tilastoissakaan (OECD 2015a ja 2016a).

⁸ Ranskan sosiaalivakuutusmaksu laskettaessa on oletettu, että kolmen alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja ylimmän palkkatason työntekijä on. Italiassa taas on oletettu kahden ylimmän palkkatason työntekijän olevan esimiesasemassa teollisuussektorilla (dirigenti in industria).

veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja ovat työeläke-, tapaturmavakuutus-, työttömyysvakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksu sekä sairausvakuutusmaksu⁹.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 2,12 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä maksua vuonna 2016 (2,86 %). Eläkemaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä TyEL-maksua (18,00 %). Keskimääräinen työnantajan tapaturmavakuutusmaksu on 0,9 % ja työnantajan ryhmähenkivakuutusmaksu 0,07 %. Työnantajan toimialasta ja koosta johtuen todelliset veronluonteiset työnantajamaksut voivat olla suurempia kuin selvityksessä käytettävä yksityisten työnantajien keskiarvo. Työnantajan maksut nousivat Suomessa yhteensä 0,57 prosenttiyksikköä vuoteen 2015 verrattuna.

Suomea, Ruotsia ja Viroa koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on pienin poikkeuksin laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainvälisen tilintarkastustoimisto PwC:n Helsingin toimisto.¹⁰ Laskelmat on tehty kullekin tarkasteltavalle maalle vuonna 2016 alkavan verovuoden veroperusteiden mukaan.

1.6 Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa tarkasteltiin ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Autio 2000, Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Veronmaksajien palkkaverovertailu kuvaa sitä, kuinka paljon euroja palkansaajalle jää tuloverojen jälkeen käteen kullakin euromääräisellä tulotasolla. Sitä, mikä on netto- tai bruttopalkan ostovoima eri maissa, ei käsitellä. Samaa periaatetta sovelletaan myös euroalueen ulkopuolisiin maihin. Euromääräiset esimerkkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu sen maan valuutaksi markkinakursseja käyttäen (liite 1). Euroalueen ulkopuolisten maiden muuntokursseiksi on tässä selvityksessä valittu vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen keskikurssi. Norjan ja Kanadan valuuttakurssit heikkenivät merkittävästi suhteessa euroon edellisessä selvityksessä käytettyihin valuuttakursseihin verrattuna, minkä johdosta näiden maiden tarkasteltavat tulotasot nousivat niiden omissa valuutoissaan selvästi.

⁹ Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut eivät sisälly OECD:n tilastoimaan veroasteeseen.

¹⁰ Ranskan ja Italian työnantajamaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja PriceWaterhouseCoopersin tietojen perusteella. Yhdysvaltojen ja Britannian veroprosenttien laskemia on täydennetty perheellisten ansiotulo- ja lapsivähennysten osalta.

2 KOKONAISVEROASTE JA VEROTUKSEN RAKENNE

2.1 Kokonaisveroasteet

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin keräämät verotulot bruttokansantuotteeseen. Mittari kuvastaa julkisen sektorin laajuutta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin ongelmia kansainvälisissä vertailuissa. Eroja maiden välillä synnyttävät muun muassa valtioiden mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verollisuus tai verottomuus. Myös maiden erilaiset tavat rahoittaa eläkkeitä sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Ongelmista huolimatta kokonaisveroaste on laajasti käytetty tunnusluku, josta on olemassa kattavasti tilastotietoa. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteet 1980–2014.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2014 Lähde: OECD (2015a)

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2013	2014
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Tanska	41,3	43,9	44,4	46,5	46,9	48,0	45,3	47,6	50,9
Ranska	39,4	41,9	41,0	41,9	43,1	42,8	41,6	45,0	45,2
Belgia	40,6	43,5	41,2	42,6	43,6	43,1	42,4	44,7	44,7
Suomi	35,3	39,1	42,9	44,5	45,8	42,1	40,8	43,7	43,9
Italia	28,7	32,5	36,4	38,6	40,6	39,1	41,8	43,9	43,6
Itävalta	38,7	40,5	39,4	41,1	42,1	40,9	40,8	42,5	43,0
Ruotsi	43,7	44,8	49,5	45,6	49,0	46,6	43,2	42,8	42,7
Norja	41,9	41,9	40,2	40,0	41,9	42,6	41,9	40,5	39,1
Alankomaat	40,3	39,8	40,2	38,9	36,8	36,1	36,2	36,7	*
Saksa	36,4	36,1	34,8	36,2	36,2	33,9	35,0	36,5	36,1
Espanja	22,0	26,8	31,6	31,3	33,4	35,3	31,5	32,7	33,2
Viro	..	..	..	36,2	31,0	29,9	33,2	31,8	32,9
Britannia	33,4	35,1	32,9	31,9	34,7	33,8	32,8	32,9	32,6
Kanada	30,5	31,9	35,3	34,9	34,9	32,3	30,4	30,5	30,8
Japani	24,8	26,7	28,5	26,4	26,6	27,3	27,6	30,3	*
Australia	26,2	27,8	28,1	28,2	30,4	29,9	25,6	27,5	*
Sveitsi	23,3	23,9	23,6	25,5	27,6	26,5	26,5	26,9	26,6
Yhdysvallat	25,5	24,6	25,9	26,4	28,2	25,9	23,2	25,4	26,0
OECD	30,1	31,5	32,1	33,6	34,2	33,9	32,8	34,2	*

* Viimeisin tieto on vuodelta 2013.

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas vertailun 17

OECD-maan joukossa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kiireimmän verottajan joukkoon. Omaa luokkaansa olivat Ruotsi ja Tanska. 2000-luvun alkuvuosina talouskasvu ja harjoitettu veropolitiikka laskivat Suomen veroastetta, mutta sijoitus on noussut jälleen aivan viime vuosina. Vuonna 2014 Suomen kokonaisveroaste oli vertailumaiden neljänneksi kirein, ja Pohjoismaista toiseksi kirein Tanskan jälkeen, ennen Ruotsia. Veroaste on lähes yhdeksän prosenttiyksikköä korkeammalla tasolla kuin 1980-luvun alussa. Nousevuon vaikuttaneet muun muassa eläkerahastojen kartuttaminen ja viime vuosien verojen kiristykset.

2.2 Verorakenne ja työn verotus

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilökohtaisella tuloverolla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla. Muita perinteisiä verotuskohteita ovat kulutusverot, yrityksiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot.

Taulukko 2.2. Verorakenne selvityksen maissa 2014 (*:llä merkityt tiedot vuodelta 2013, eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %. Lähde: OECD (2015a)

	Henkilöiden tuloverot	Yritysten tuloverot	Sosiaalivakuutusmaksut ja palkkasummaverot	Omaisuusverot	Kulutusverot	Muut verot
Tanska	54,4	5,3	0,8	3,7	29,9	5,6
Ranska	18,6	4,5	41,2	8,6	24,4	2,4
Belgia	28,8	7,1	31,5	7,9	23,9	0,0
Suomi	30,6	4,4	28,9	3,0	32,8	0,1
Italia	26,6	6,3	30,0	5,9	26,9	4,0
Itävalta	23,6	5,0	41,2	1,4	27,3	1,3
Ruotsi	28,6	6,1	34,0	2,5	28,4	0,1
Norja	25,1	18,2	25,4	2,8	28,5	0,0
Alankomaat*	19,5	5,2	40,8	3,4	29,6	0,5
Saksa	26,3	4,2	38,7	2,4	27,9	0,0
Espanja	22,3	5,9	34,4	7,0	28,5	1,5
Viro	17,7	5,4	33,9	0,9	41,6	0,0
Britannia	27,5	7,5	18,7	12,6	33,1	0,0
Kanada	36,6	9,9	18,1	10,1	24,1	1,2
Japani*	19,2	13,2	40,9	8,8	17,6	0,3
Australia*	39,2	18,0	5,1	9,4	28,4	0,0
Sveitsi	31,6	10,5	25,1	6,7	22,1	4,0
Yhdysvallat	38,2	10,0	24,0	10,7	17,1	0,0
OECD*	24,8	8,5	27,2	5,6	32,7	1,4

Suomessa henkilökohtainen tulovero oli valtioille pitkään suurin yksittäinen tulonlähde. Sen merkitys on kuitenkin vähentynyt 1990-luvulta lähtien. Toisaalta samaan aikaan työnantajien ja työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen taso ja kunnallisveroprosentit ovat nousseet. Työstä perittävien verojen osuus verotuotoista on siten pysynyt 1970-luvulta lähtien melko samana, mutta nykyisin painopiste on siirtynyt sosiaaliturvamaksujen ja kunnallisverojen suuntaan.

Valtaosassa Euroopan maita välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin karkeasti kolmanneksen. Maiden väliset vaihtelut verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään. Suurimpia poikkeuksia on Tanska, jossa verorakenne painottuu erityisesti tuloverotukseen. Toisaalta työhön kohdistuvat sosiaalivakuutusmaksut ovat Tanskassa poikkeuksellisen matalia. Sosiaalivakuutusmaksujen merkitys on sen sijaan erityisen suuri muun muassa Ranskassa, Alankomaissa ja Itävallassa.

Euroopan ulkopuolisissa selvityksen vertailumaissa verorakenne painottuu tuloverotukseen kokonaisveroasteen ollessa toisaalta monia Euroopan maita selvästi matalampia. Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

3 VERTAILUMAIKEN VEROMUUTOKSET 2016

3.1 Verotus selvityksen euromaissa

Alankomaat

Palkkaverotukseen kohdennettuja kevennyksiä.

Alankomaiden kokonaisveroaste on hieman euromaiden keskiarvoa matalampi. Henkilöiden ja yritysten tuloverot tuovat verotuloista noin neljänneksen ja sosiaalivakuutusmaksut reilu 40 prosenttia. Kulutusverojen osuus kokonaisverotuloista on noin 30 prosenttia.

Palkkatuloja verotetaan neliportaisella tuloveroasteikolla, jonka alin marginaaliveroprosentti on 36,55 ja ylin 52. Kahden alimman asteikkoluokan veroprosentit sisältävät kansallisen sosiaalivakuutusmaksun (28,15 % vuonna 2016), jolla rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa¹¹. Työnantajat maksavat sosiaalivakuutusmaksuja, joille on asetettu palkansaajakohtaiset ylärajat.

Alankomaissa työn verotusta kevennetään verohyvityksillä. Kaikille myönnetään perushyvitys, jonka määrä on kuluvana vuonna maksimissaan 2 242 euroa. Työllisyshyvityksen määrä on maksimissaan 3 103 euroa. Yli 110 000 euroa ansaitsevilta hyvitys on tarkoitus poistaa vaiheittain vuoteen 2017 mennessä. Sen portaittaisesta korottamisesta ja kohdentumisen muuttamisesta on sovittu vuoteen 2017 saakka.

Vuodelle 2016 etenkin pieni- ja keskituloisten verotus keveni reippaasti, kun tuloihin liittyviä vähennyksiä korotettiin ja kohdennettiin uudelleen. Myös tuloveroasteikon keskimmäisiä marginaaliveroprosentteja alennettiin ja ylimmän tuloaluokan alarajaa nostettiin.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta. Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla. Puolisoihin verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puoliset saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta. Yksinhuoltajavanhemmille ja pienituloisille huoltajille myönnetään kiinteitä lisähyvityksiä.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös asuntotuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, tulot huomattavista osakeomis-

¹¹ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työntekijöiltä perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla. Maksun suuruus riippuu toimialasta ja bruttopalkasta.

tuksista sekä säästöjen ja investointien tuotto, verotus on suhteellista. Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on 25¹² ja kolmannen tulolähteen tuoton verokanta on 30.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, European Commission 2016, OECD 2015a)

Belgia

Belgiassa tehdään huomattavaa verotuksen painopisteen siirtoa työn verotuksesta kullutusverojen suuntaan kilpailukyvyyn parantamiseksi.

Belgia on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa verorakenne painottuu tuloveroihin ja sosiaaliturvamaksuihin. Palkkaverokiila onkin perinteisesti ollut OECD- ja EU-maiden korkein. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon, mutta omaisuuden ja perintöjen perusteella verotuottoja kerätään eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävästi.

Vuonna 2016 Belgiassa aloitettiin mittavan veroreformin toteuttaminen. Uudistuksen tarkoituksena on parantaa maan kilpailukykyä leikkaamalla historiallisen korkeita työvoimakustannuksia sekä parantaa kansalaisen ostovoimaa. Verouudistuksen myötä työn verotus on kevenemässä merkittävästi sekä tuloverotukseen kohdennettujen kevennysten, että työnantajamaksujen leikkaamisen johdosta. Veroreformi toteutetaan vaiheittain vuoteen 2019 mennessä, mutta sen vaikutukset kevensivät palkkaverokiilaa huomattavasti jo kuluvana vuonna. Työn verotuksen kevennykset ollaan rahoittamassa lähinnä valmisteverojen korotuksilla

Vuonna 2016 tuloveroasteikon alimman tuloluokan ylärajaa korotettiin 8 710 eurosta 10 800 euroon. Tähän tuloluokkaan kohdistuu 25 prosentin vero. Ylärajaa on tarkoitus korottaa niin, että nykyinen 30 % toinen tuloluokka poistuisi kokonaan vuonna 2018. Myös perusvähennystä ja tulonhankkimisvähennystä korotettiin vuoden alusta, ja korotuksia on tarkoitus jatkaa tulevina vuosina. Merkittävimmät muutokset kohdistuvat kuitenkin työntäjän sosiaalivakuutusmaksuihin, joita alennetaan 33 prosentista 25 prosenttiin vaiheittain vuoteen 2018 mennessä.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla. Veroasteikko on erittäin kireä jo varsin matalilla verotettavilla tuloilla. Kunnilla voi olla suhteellisesti määräytyviä paikallisia lisämaksuja tai ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpotuksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on 7-7,5 prosentin välillä. Brysselin alue perii yhden prosentin ylimääräistä lisämaksua. Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- ja kiinteistöverot sekä rekisteröintimaksut eri alueilla voivat vaihdella huomattavasti.

¹² Efektiivinen veroaste on korkeampi, koska yritys maksaa jaettavista voitoista myös yritysveron.

Belgian verojärjestelmä sisältää suuren joukon erilaisia verovähennyksiä tai verohyvityksiä. Näistä keskeisiä ovat 7 130–7 420 euron perusvähennys, tulonhankkimisvähennys ja pienituloisille palkansaajille myönnettävä verohyvitys. Lisävähennyksiä saa muun muassa pienituloisuuden, lasten lukumäärän tai muiden perhetilanteeseen liittyvien tekijöiden perusteella.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisoiden erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisoiden tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin molemmille yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisoiden yhteisverotusta. Suurempituloinen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia puolisoiden yhteisistä nettoansiotuloista.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, PWC 2016)

Espanja

Veroasteikkoja kevennettiin.

Espanjan kokonaisveroaste on heilahdellut poikkeuksellisen paljon suhdanteiden mukana. Ennen finanssikriisiä vuonna 2007 veroaste oli vielä 36,5 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta kaksi vuotta myöhemmin enää 30 prosenttia. Nyt veronkorotukset ovat nostaneet veroastetta jonkin verran, mutta Espanja on yhä eurooppalaisittain matalan veroasteen maa.

Finanssikriisin jälkeen vuodesta 2010 lähtien Espanja on useissa eri yhteyksissä leikannut julkisia menoja, korottanut veroja ja uudistanut sekä eläkejärjestelmäänsä että työmarkkinoita. Myöskään ansiotulojen verotus ei säästynyt kiristyksiltä. Vuonna 2012 valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla väliaikaisella lisäverolla, jonka voimassaoloa jatkettiin myöhemmin vuoden 2014 loppuun asti. Sen myötä veroasteikon alin marginaali oli 24,75 ja ylin 52 prosenttia vielä vuonna 2014.

Vuodesta 2015 eteenpäin tuloverotusta on uudistettu laajasti veroasteikkoja muuttamalla. Tarkoituksena on etenkin pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventäminen portaittain. Vuodelle 2016 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alennettiin kautta linjan 1-2 prosenttiyksiköllä, ja nyt ne ovat 19 ja 45 prosentin välillä.

Talouden stimuloimiseksi yritysverotuksen puolella on tehty kasvuun kannustavia kohdennettuja veromuutoksia, joista osa on ollut väliaikaisia. Yhteisöveroprosenttia alennettiin vuoden 2015 alussa 30 prosentista 28 prosenttiin ja yhä 25 prosenttiin kuluvan vuoden alusta.

Työtuloista ei peritä Espanjassa paikallishallinnon asettamia veroja. Sekä työntekijä että erityisesti työnantajat maksavat pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja, joille on kuukausittaiset euromääräiset ala- ja ylärajat. Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä ja joitakin verohyvityksiä. Veronmaksajakohtainen perusvähennys on 5 550 euroa.

Lapsivähennyksen määrä kasvaa lasten lukumäärän mukaan, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajajäille on kohdennettu oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, OECD 2015a)

Italia

Tuloverot ennallaan.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotusta on kiristetty entisestään finanssikriisin jälkeisinä vuosina. Verotuottoja kerätään erityisesti tuloverotuksella. Osittain tuloverotuksen painoarvoa nostaa Italian ammatinharjoittajien maksama laajapohjainen paikallinen tulovero (*IRAP*). Välillisen verotuksen puolella arvonlisävero ei ole ollut niin merkittävässä roolissa kuin EU:ssa yleisesti, sen sijaan ympäristöveroilla on suhteellisen suuri merkitys.

Italian julkinen talous joutui koetuksille Euroopan velkakriisin myötä. Julkisen talouden sopeutustoimet painottuivat varsinkin aluksi veronkiristuksiin. Kiristykset kohdistuivat etenkin välilliseen verotukseen ja omaisuuden verotukseen mutta jossain määrin myös henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen.

Vuonna 2011 käyttöön otetun yli 300 000 euron verotettavista tuloista perittävän kolmen prosentin ”solidaarisuusmaksun” voimassaoloa on pidennetty vuoden 2016 loppuun saakka. Alun perin veroa oli tarkoitus periä viimeisen kerran vuodelta 2013. Lisävero on tulosta vähennyskelpoinen erä.

Vuodelle 2015 alle 26 000 euroa vuodessa ansaitsevien palkansaajien verotusta kevennettiin laajentamalla vuonna 2014 käyttöön otettua tuloveronbonusta, joka on suuruudeltaan enintään 960 euroa. Vuonna 2016 palkkaverotukseen ei tehty merkittäviä muutoksia.

Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 3,33 prosentin välillä. Alueilla, joissa on suuret budjettivajeet, on mahdollista korottaa lisävero vielä tätä ylempäs. Kunnalliset verot voivat vaihdella nolasta 0,9 prosenttiin. Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suu-

ruusluokkaa riippuen jonkin verran bruttopalkan suuruudesta, työntekijän asemasta yrityksessä ja yritystyyppistä.

Italiassa myönnetään verohyvityksiä puolison, lasten lukumäärän, asuntolainan korkomenojen, lääkekulujen ja maksettujen pakollisten sosiaalivakuutusmaksujen perusteella. Työ- tai eläketulojen perusteella myönnetään myös hyvitys ansiotuloista. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 55 000 euroa. Työtuloista myönnettävän ansiotulohyvityksen maksimimäärä on 1 880 euroa.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b)

Itävalta

Mittava tuloverouudistus kevensi reippaasti palkkaverotusta.

Itävallan kokonaisveroaste on varsin korkea, ja yli puolet verotuloista kerätään työn verotuksella¹³. Veroaste kääntyi 2000-luvun alkupuolen laskutrendistä pikkuhiljaa nousuun viime vuosien julkisen talouden sopeutustoimien johdosta. Hallitus toteutti useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi kuin menojen karsimiseksi. Etenkin valmisteveroja kiristettiin. Verotuksen osalta suunta muuttui keventäväksi kuitenkin kuluvana vuonna.

Vuoden 2016 alussa Itävallassa toimeenpantiin merkittävä veroreformi, jonka ansiosta palkansaajien tuloverotus keveni tulotasosta riippuen jopa useampia prosenttiyksiköitä pieni- ja keskituloisimpiin painottuen. Verouudistus kevensi verotusta kokonaisuudessaan, vaikka vastineeksi pääomatuloihin liittyviä veroja ja alennettuja arvonlisäveroja hieman nostettiin.

Tuloveroasteikko uudistettiin kolmiportaisesta kuusiportaiseksi keventäen verotusta kautta linjan aivan suurituloisimpia lukuun ottamatta. Aiemmin ylintä, 50 prosentin, marginaaliveroa perittiin yli 60 000 euron tuloilta. Vuoden 2016 alusta 50 prosentin marginaali koskee 90 000 euron ylittäviä tuloja. Kaikkein suurituloisimmille yli miljoona euroa vuodessa tienaaaville luotiin uusi 55 prosentin marginaaliveroluokka, joka on voimassa vuoteen 2020 asti.

Alinta 25 prosentin (oli 36,5 % vuonna 2015) marginaaliveroastetta maksetaan 11 000 euron verotettavista vuosituloista alkaen. Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti verohyvitys työtuloista ja työmatkoista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tulostaan maksetut sosiaaliturva-

¹³ Perinteisten tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan esimerkiksi rahastoon, joka tassa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia.

maksut ja tietyillä edellytyksillä myös korkomenoja sekä lääke- ja koulutuskustannuksia.

Vuosille 2013-2016 suurten lomakorvausten verotukseen on kohdistettu määrääikainen solidaarisuusmaksu. Aikaisemmin kesä- ja joululomalta saatuja lisäkorvauksia verotettiin kuuden prosentin suhteellisella verokannalla, mutta nyt 24 380 euron ylittävän lomakorvauksen verotus kiristyy progressiivisesti aina 50 prosenttiin asti.

Lapsiperheiden tuet muodostuvat tuloista riippumattomasta 58,40 euron kuukausittaisesta lapsihyvityksestä ja 440 euron vuosittaisesta lapsivähennyksestä, joka tuplattiin vuodelle 2016. Alle 10-vuotiaiden lasten päivähoidokustannuksista saa verovähennyksen ja lastenhoidon tukea voidaan maksaa myös työnantajille. Jos puoliso on pienituloisen, perheelle myönnetään ylimääräinen 494 euron puoliso-työntekijä, jonka määrä nousee yksinhuoltajilla ja lasten lukumäärän kasvaessa.

(European Commission 2016, EY 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, PWC 2016)

Ranska

Tuloverotuksessa ei juuri muutoksia.

Ranskan kokonaisveroaste oli EU-maiden toiseksi korkein vuonna 2014, ja erityisesti työnantajien maksamat palkan sivukulut ovat korkeat. Ranskassa sosiaalivakuutusmaksut ovatkin OECD-maiden korkeimmat suhteessa bruttokansantuotteen. Tuloverotusta monimutkaistavat sadat erilaiset verovähennykset ja verotuet sekä myös puolisojen yhteisverotus.

Julkisen talouden sopeutustoimina verotusta kiristettiin etenkin vuosina 2011-2013. Vuonna 2012 valtion tuloveroasteikon tulorajat jäädytettiin vuosiksi 2012 ja 2013, mitä ei ollut tapahtunut Ranskassa yli 40 vuoteen. Kulutusverojen puolella kiristettiin tupakka- ja alkoholiveroa sekä luotiin uusi alennettu seitsemän prosentin arvonlisäverokanta.

Valtion tuloveroasteikkoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tuloluokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Tuolloin toteutettiin myös muita veromuutoksia runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupaus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan suunnitellusti Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹⁴. Hollande ei ole kuitenkaan luopunut lisäverosta suurituloisille vaan vuosina 2013 ja 2014 75 prosentin vero perittiin yrityksiltä, jotka maksavat yli miljoonan euron palkkakorvauksen työntekijälleen.

¹⁴ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan.

Vuonna 2015 verosopeutuksesta siirryttiin enemmän kilpailukykyä ja talouden toimeliaisuutta avittavan veropolitiikan suuntaan, kun valtion tuloveroasteikon silloinen alin porras poistettiin. Pidemmällä tähtäimellä yritysveroprosenttia ollaan laskemassa 33,3 prosentista 28 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Vuonna 2016 ei tapahtunut merkittäviä tuloveromuutoksia. Tuloveroasteikon rajoihin ja vähennyksiin tehtiin lähinnä pieniä tarkistuksia. Työtuloja verotetaan Ranskassa valtion progressiivisella neliportaisella tuloveroasteikolla. Veroasteikkoa sovelletaan edellisen vuoden verotettaviin tuloihin kotitalouskohtaisesti. Valtion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista sosiaaliveroja, jotka ovat tietyillä ehdoilla osittain vähennyskelpoisia muussa tuloverotuksessa. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

Pienituloisten työllistymistä alettiin kannustaa vuonna 2001 käyttöön otetulla erityisellä kotitalouskohtaisella verosta tehtävällä vähennyksellä, työllisyysbonuksella. Työllisyysbonus kuitenkin poistettiin vuoden 2015 tulojen verotuksesta eteenpäin. Sen tilalle säädettiin uusi erittäin pienituloisten työntekoa kannustava tulonsiirto.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, OECD 2015a)

Saksa

Verotuksessa ei taaskaan mitään uutta.

Saksan kokonaisveroaste on eurooppalaista keskitasoa. Verotuksesta lähes 40 prosenttia muodostavat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut. Välilliset kulutuksesta kerättävät verot ovat sen sijaan alle EU:n keskiarvon. Saksan veropolitiikka on ollut viime vuodet varsin muuttumatonta. Lähinnä perusvähennystä on hieman nostettu ja työeläkevakuutusmaksua alennettu. Muutokset ovat pitäneet palkkaverotuksen suurin piirtein ennallaan.

Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktiopohjaisella tuloveroasteikolla, jonka ylin marginaalivero on 45 prosenttia. Tuloveroihin lisätään 5,5 prosentin solidaarisuusmaksu. Puolisoita verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Liittovaltion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloistaan erilaisia lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä. Tuloverotuksen keskeisimmät vähennykset ovat perusvähennys, 8 652 euroa, ja tulonhankkimisvähennys. Lapsiperheet saavat tukea muun muassa lapsivähennyksen ja lapsilisän muodossa.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b)

Suomi

Palkkaverotuksen progressio jyrkkeni, kun pienituloisempien verotusta kevennettiin ja suurituloisempien kiristettiin.

Suomessa veronkiristykset ovat kääntäneet kokonaisveroasteen nousuun finanssi-kriisin jälkeen. Vuoden 2010 pohjiin verrattuna veroaste tulee olemaan kuluvana vuonna noin 3,5 prosenttiyksikköä korkeampi. Tuloverot, kulutusverot ja sosiaalivakuutusmaksut tuovat kukin karkeasti noin kolmanneksen verotuotoista. Suomessa verotus painottuu henkilöiden tuloverotukseen eurooppalaiseen keskiarvoon ja vertailumaihin verrattuna.

Suomessa palkansaajien tuloverotusta kevennettiin vähitellen vuodesta 1996 lähtien sosiaalivakuutusmaksuja alentamalla, valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja leikkaamalla sekä kunnallisveron ansiotulovähennystä korottamalla ja laajentamalla sitä uusille tulotasoille. Vuonna 2006 kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korotus korvattiin uudella valtion verotuksessa tehtävällä ansiotulovähennyksellä, joka korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennysten ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät tulotasosta riippuen vajaalla yhdellä prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan. Näin siitä huolimatta, että palkat, keskimääräinen kunnallisvero ja palkansaajan lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut nousivat vuosittain. Tuloverotusta automaattisesti kiristävien tekijöiden vaikutusta kompensoitiin verovelvollisille keventämällä tuloveroasteikkoja ja kasvattamalla verovähennyksiä.

Vuonna 2013 tuloverotusta lähdettiin kiristämään, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä tarkistuksista luovuttiin. Suurituloisempien verotusta kiristi myös 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotu uusi tulo-luokka. Tämä solidaarisuusveroksi kutsuttu veronkorotus oli kaksi prosenttia tulo-
lorajan ylittävistä tuloista. Pienituloisten verotusta kuitenkin kevennettiin kasvattamalla muun muassa työtulovähennyksen maksimimäärää ja perusvähennystä. Myös vuoden 2013 alussa televisiolupamaksun korvannut television omistamisesta riippumaton yleisradiovero kiristi tuloverotusta. Yle-vero peritään muun tuloverotuksen yhteydessä, ja se kasvattaa tuloveroprosenttia erityisesti pienimmillä tuloilla.

Vuonna 2014 tuloverotus keskimäärin kiristyi kunnallisveroprosenttien ja työeläkemaksun noususta johtuen. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,36 prosenttiyksikköä, kun 156 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan. Lisäksi palkansaajilta perittävä työeläkevakuutusmaksu nousi 0,4 prosenttiyksikköä 5,55 prosenttiin (alle 53-v:n maksu).

Vuonna 2015 verotus kiristyi hieman kunnallisveroprosenttien ja palkansaajamaksujen noususta johtuen. Lisäksi suurempituloisempien verotusta kiristi soli-

daarisuusverotuksen alarajan lasku 100 000 euron verotettavista tuloista 90 000 euron tuloille sekä ylimpien tuloluokkien jättäminen ansiotasot/inflaatiotarkistukset ulkopuolelle. Tuloverotuksessa tapahtui myös merkittävä periaatteellinen muutos, kun käyttöön otettiin uusi lapsivähennys vuosille 2015–2017. Vähennys on 50 euroa kutakin huollettavaa alaikäistä lasta kohden neljän-teen lapseen saakka, kun lapsella on kaksi huoltajaa. Yksinhuoltajalla vähennys on kaksinkertainen. Vähennys pienenee yhden prosentin 36 000 euroa ylittävän puhtaan ansiotulon osalta.

Vuonna 2016 pieni- ja keskituloisten palkkaverotukseen kohdistettiin kevennys työtulovähennystä korottamalla. Suurituloisempien verotusta sen sijaan kiristettiin alentamalla ”solidaarisuusveron”, eli valtion tuloveroasteikon korkeimman prosentin, alarajaa 90 000 eurosta 72 300 euroon vuosien 2016-2017 ajaksi. Palkansaajien verotusta kiristi työttömyysvakuutusmaksun 0,5 prosenttiyksikön nousu. Kaikki palkkaverotuksen muutokset huomioiden pienituloisempien verotus keveni, keskituloisten pysyi jotakuinkin ennallaan tai hieman keveni ja suurituloisten kiristyi.

Työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman kilpailukyky sopimuksen tukemiseksi hallitus toteuttaa vuodelle 2017 tuloverokevennyksiä, joiden myötä palkansaajan veroprosentti alenee noin 0,6 prosenttiyksikköä kaikilla tulotasoilla. Palkkaverokiila alenee myös sen ansiosta, että sopimukseen liittyen työnantajamaksut kevenevät.

(European Commission 2016)

Viro

Työn verotaakka pysyi kevennyksen jälkeen ennallaan – valmisteverojen korotukset jatkuvat.

Viron veroaste on korkeampi kuin muiden Baltian maiden, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Kulutusverojen ja lähinnä työnantajilta kerättävien sosiaaliturvamaksujen merkitys veroasteessa on suuri. Viron veropolitiikan tavoitteena on ollut jo pidemmän aikaa siirtää verorasitusta pois työn ja tuotantokelijöiden verotuksesta kohti kulutus- ja ympäristöveroja.

Viro laski vuoden 2015 alusta tuloista perittävän tasaveron 21 prosentista 20 prosenttiin. Muutos koski sekä henkilöiden että yhtiöiden maksamaa veroa. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mutta sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti. Vuonna 2009 kansainvälinen talouslama pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä jokaisen verovelvollisen kokonaistuloista vähennetään henkilökohtainen perusvähennys. Vuonna 2016 verotusta kevennettiin korottamalla tätä perusvähennystä. Perusvähennys muodos-

taa verojärjestelmään verotettavan tulon alarajan, joka on 2 040 euroa vuonna 2016. Perheellisistä toinen vanhemmista on oikeutettu korotettuun perusvähennykseen. Lapsikohtainen korotus on 1 848 euroa toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta lähtien.

Vuoden 2015 alusta työttömyysvakuutusmaksuja alennettiin. Ainoa palkansaajilta perittävä sosiaalivakuutusmaksu¹⁵, työttömyysvakuutusmaksu, aleni kahdesta prosentista 1,6 prosenttiin. Työnantajien maksu aleni 1 prosentista 0,8 prosenttiin. Työnantajat maksavat työntekijöiden palkkasummasta myös 33 prosentin sosiaaliveroa. Tätä maksua ollaan alentamassa asteittain vuonna 2017 ja 2018 siten, että vuonna 2018 se olisi 32 prosenttia. Kulutusverojen puolella valmisteveroja on korotettu vuosittain. Hallitus korotti alkoholin, tupakan ja polttoaineiden valmisteveroja vuoden 2016 alusta. Valmisteverojen korotuksia ollaan jatkamassa joka vuosi ainakin vuoteen 2020 saakka.

Kuluvan vuoden marraskuussa vaihtunut uusi hallitus suunnittelee tuloverotuksen porrastamista aiempaa progressiivisemmaksi. Verotettavan tulon alarajaa on tarkoitus nostaa reippaasti pienituloisten verotuksen keventämiseksi, ja vastapainoksi suurituloisimpien verotusta ollaan kiristämässä. Tuloverotuksen kevennys ollaan rahoittamassa myös kulutusverojen aikaisemmin päätettyjä muutoksia reippaammilla korotuksilla.

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, YLE 22.11.2016)

3.2 Verotus vertailun muissa Euroopan maissa

Britannia

Pieniä tarkistuksia palkkaverotukseen, yritysveroprosenttia viilataan kilpailukykyisemmäksi.

Britannian veroaste liikkuu EU:n ja OECD:n keskiarvon alapuolella. Progressiivinen työn verotus on kevyttä, sillä erityisesti työn sivukulut ovat matalat. Sen sijaan omaisuudesta kertyy Britannialle verotuottoja BKT:een suhteutettuna eniten OECD-maista. Perinteisesti kulutusveroilla on ollut Britanniassa muita EU-maita vaatimattomampi rooli, mutta muun muassa vuoden 2011 alussa toteutettu arvonlisäverotuksen kiristys on nostanut kulutusverojen merkitystä lähelle muiden EU-maiden tasoa. Ympäristöverojen merkitys on pysynyt Britanniassa vakaana.

Hallitus on pyrkinyt vauhdittamaan talouskasvua kilpailukykyisemmällä yritysverotuksella. Yritysverokanta on laskenut parissa vuodessa 23 prosentista 20 prosenttiin. Hallitus on yhä laskemassa yritysveroprosenttia 19 prosenttiin vuonna

¹⁵ Vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille.

2017 ja 17 prosenttiin vuonna 2020. Uudistusten yhteydessä tarkastellaan myös yritysveropohjaa. Myös osinkojen ja myyntivoittojen verotusta on uudistettu. Myyntivoittojen verotusta kevennettiin reippaasti nykyisen verovuoden alussa.

Britannia oli vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, jotka kiristivät hyvätuloisten palkansaajien tuloverotusta finanssikriisin iskettyä. Kiristys toteutettiin lisäämällä valtion kaksiportaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta¹⁶. Mirrlees Review'ssa (2011) arvioitiin, että ei ole varmaa tuottiko marginaaliveron korotus 50 prosenttiin lainkaan verotuloja, vai vähensikö se jopa niitä. Vero kohdistui vain noin 300 000 henkilöön.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luotiin uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi vuonna 2013 kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45:een. Verolla arvioitiin olevan haitallisia käyttäytymisvaikutuksia, minkä lisäksi hallitus näki sen heikentävän Britannian houkuttelevuutta liiketoimintojen sijainnin osalta.

Viime vuosina perusvähennystä on määrätietoisesti nostettu useampaan otteeseen. 6.4.2016 lukien vähennys nostettiin 10 600 punnasta 11 000 puntaan ja sitä ollaan korottamassa yhä seuraavallekin verovuodelle 500 punnalla. Britanniassa verovuosi alkaa 6. päivä huhtikuuta. Vuonna 2017 alkavalle verovuodelle ollaan korottamassa myös tuloveroasteikon ylempää tulo rajaa.

Britanniassa hallitus on käynnistänyt kannustinloukkujen purkamiseksi mittavan sosiaaliturvauudistuksen. Vähitellen käyttöön otettava uusi tukimuoto, Universal Credit, korvaa useampia vanhoja sosiaaliturvaetuksia ja verovähennyksiä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan eri osissa maata portaittain vuoteen 2017 mennessä.

Britanniassa on ollut käytössä vuodesta 2003 lähtien nykymuotoinen pienituloisille palkansaajille tietyillä ehdoilla myönnettävä työlovähennys (*working tax credit*). Tämän verohyvityksen määrään vaikuttavat muun muassa perhemuoto sekä työtuntien ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä palkansaajalla vähennys on jo lähes poistunut 13 000 Englannin punnan bruttotuloilla, mutta vähennys on suurempi perheellisille. Verojärjestelmä tuntee myös lapsihyvityksen, jonka määrä riippuu tuloista ja lasten lukumäärästä. Yksinkertaisimmillaan kaksilapsinen perhe saa lapsihyvityksen noin 31 000 punnan vuosituloihin asti. Sekä työtulovähennys että lapsihyvitys aikaansaavat sen, että tietyissä tapauksissa pienituloisten verot ovat negatiiviset.

(European Commission 2016, HM Revenue & Customs 2016 ja 2012, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, OECD 2015a)

¹⁶ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta.

Norja

Tuloverotusta kevennettiin ja kevennetään myös tulevina vuosina.

Muiden Pohjoismaiden tapaan Norja on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa yritysten tuloverot, etenkin öljyn ja kaasun jalostuksesta, tuottavat huomattavasti tuloja valtion budjettiin. Tulot välillisestä verotuksesta ja sosiaaliturvamaksuista suhteessa BKT:hen jäävät kuitenkin EU:n keskiarvojen alle. Työn verotus on Norjassa melko maltillista.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa kaikkia tuloja verotetaan tasaverokannalla ja työ- ja eläketuloja sen lisäksi progressiivisella veroasteikolla. Verotettavan tulon laskemisessa hyödynnetään kahta erilaista tulopohjaa tavallisille ja henkilökohtaisille tuloille.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niihin kohdistuu suhteellinen 25 prosentin verokanta. Verokanta jakaantuu maakunta- ja kuntaveroon sekä valtion veroon. Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Tasaverokantaa alennettiin vuoden 2016 alusta kahdella prosenttiyksiköllä ja tullaan alentamaan vuosittain prosenttiyksiköllä 2017 ja 2018.

Työhön liittyvistä ”henkilökohtaisista tuloista” maksetaan tasaveroprosentin lisäksi veroa tuloveroasteikon mukaan, jos tulot ylittävät asteikon alimman tulorajan. Progressiivisen tuloveroasteikon soveltamisessa käytetään bruttomääräistä tuloa, eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Tasaveroprosentin kevennyksen vastineeksi tuloveroasteikon prosentteja korotettiin ja laajennettiin koskemaan aikaisempaa pienituloisempia tulonsaajia vuoden 2016 alusta.

Tuloveroasteikko on neliportainen ja sen ylin marginaalivero on tänä vuonna 13,7 prosenttia yli 909 500 Norjan kruunun ylittäviltä tuloilta. Valtion tuloveroasteikon rajoja ja vähennyksiä on tarkistettu vuosittain. Bruttopalkasta maksetaan 8,2 prosentin sosiaaliturvamaksut tiettyyn kattoon asti.

Henkilöverotuksen lisäksi muutoksessa on myös yritysten verotus. Yritysten tulovero laski 25 prosenttiin vuoden 2016 alusta ja sitä ollaan laskemassa yhä vuosittain prosenttiyksiköllä, jolloin se vuonna 2018 on 23 %. Vielä 2013 yrityksiä verotettiin 28 prosentin verokannalla. Ensi vuonna pankkien yritysveroprosentti pysyy kuitenkin ennallaan 25 prosentissa. Lisäksi pankeille ehdotetaan viiden prosentin veroa palkkasummasta (financial activity tax).

(European Commission 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, PWC 2016)

Ruotsi

Suurituloisempien työtulovähennystä leikattiin.

Ruotsin kokonaisveroaste on korkea, vaikka vuodesta 2012 eteenpäin se on jäänyt jo alle Suomen tason. Ruotsi kevensi porvarihallituksen aikana erityisesti tuloverotusta työllisyyden edistämiseksi. Työn verotus on yhä kuitenkin kansainvälisesti vertaillen kireää.

Ruotsi on keventänyt työn verotusta laajentamalla tuloverojärjestelmän vähennyksiä erityisesti pieni- ja keskituloisille ja vastaavasti kiristänyt ympäristöveroja sekä muita valmisteveroja. Muutokset ovat keventäneet kokonaisveroasteen tasoa ja muuttaneet verotuksen painopistettä välillisten verojen suuntaan. Kuntien tuloveroilla ja sosiaalivakuutusmaksuilla on merkittävä rooli verotuksessa.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin suhteellinen verokanta. Valtion tuloveroasteikko on kaksiportainen, ja sen ensimmäinen 20 prosentin marginaalivero kohdistuu 430 200 Ruotsin kruunun ylittäviin verotettaviin tuloihin. Asteikon toinen tuloluokka alkaa 625 800 Ruotsin kruunun ylittävistä verotettavista tuloista, joista maksetaan 25 prosentin marginaalivero.

Kunnat ja maakäräjäkunnat (landsting) ovat Ruotsissa merkittäviä veronsaajia, sillä niiden yhteenlaskettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 32,1 prosenttia. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkansaajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään. Palkansaajan ainoa sosiaalivakuutusmaksu on yleinen eläkemaksu, joka on 7 prosenttia tuloista, mutta maksimissaan 33 500 kruunua vuodessa. Työnantajat maksavat lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja yhteensä 31,42 prosenttia palkasta.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Aivan pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvähennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja perusvähennykseen. Perusvähennys on alle 65-vuotiailla maksimissaan 34 200 Ruotsin kruunua tuloista riippuen. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys voi olla suurempi.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Se on ollut Ruotsin hallituksen keskeinen työn verotusta alentava instrumentti, ja vähennystä on kasvatettu merkittävästi vuosina 2008–2010. Sen jälkeen vähennyksen ala- ja ylärajoihin on tehty vuosittain inflaatiotarkistukset ja vuodelle 2014 uusi merkittävä viides tasokorotus, joka kevensi verotusta noin 12 miljardilla kruunulla. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla. Maksimissaan verohyöty nousee kuluvana vuonna noin 26 470 kruunuun keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna. Ikääntyneitä, vähintään 65-vuotiaita kannustetaan pysymään töissä korotetulla työtulovähennyksellä.

Uusi hallitus leikkasi työtulovähennystä vuodelle 2016, niin että vähennys alkaa pienentyä kolmella prosentilla 600 000 kruunun ylittävien tulojen osalta. Aiemmin työtulovähennys ei pienentynyt tulojen kasvaessa kuten Suomen vastaavat vähennykset. Työtulovähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroprosenttia aina 1 480 000 kruunun tuloille saakka, minkä jälkeen vähennystä ei enää saa.

Vuonna 2016 tuloveroasteikon alimman tuloluokan rajaan ei tehty lainkaan indeksitarkistusta. Indeksitarkistus on Ruotsissa hintatason muutos lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä. Vuodelle 2017 ja 2018 tarkistukset aiotaan tehdä prosenttiyksikön pienempänä

(Finansdepartementet 2015 ja 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, Regeringskansliet 2016, Statistiska Centralbyrån 2016)

Sveitsi

Tuloverot pysyvät Sveitsissä yhä ennallaan.

Muuhun Eurooppaan verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on varsin matala (26,6 % vuonna 2014). Veroaste on suuntautunut vahvasti välittömien verojen suuntaan, ja henkilöiden maksamat tuloverot bruttokansantuotteeseen suhteutettuna ovat suunnilleen OECD:n keskitasoa.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 600 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan, ja kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä on varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harrastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksytty¹⁷.

Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalilta, mutta todellisuudessa Sveitsin verotaso on varsin lähellä muita kehittyneitä Euroopan maita. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa¹⁸. Jos vertailtaisiin to-

¹⁷ Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotukseen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saatetaan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki tuli voimaan vuonna 2016. Taloudellinen kriisi on lisännyt kritiikkiä varakkaiden ulkomaalaisten kiinteää verotusmahdollisuutta vastaan ja 30.11.2014 Sveitsissä äänestettiin veromenetelmän poistosta. Äänestäjät kuitenkin hylkäsivät poistoehdotuksen.

¹⁸ Keskimääräinen palkka Sveitsissä on tässä vertailussa käytetyn toiseksi ylimmän (64 900 €/v) ja ylimmän (137 000 €/v) esimerkkipalkan välissä.

dellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan yhtä keveää. Lisäksi Sveitsissä maksetaan palkasta tuloverojen ohella huomattavia ei-lakisääteisiä työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja. Nämä vakuutusmaksut maksetaan yksityisille vakuutuslaitoksille, joten niitä ei ole huomioitu tässä selvityksessä.

Liittovaltion ansiotuloverotaulukon prosentti vaihtelee 0,77 ja 13,2 välillä. Jos tulot ylittävät veroasteikon ylimmän rajan, kaikkia tuloja verotetaan kuitenkin 11,5 prosentilla. Kantonit ja kunnat asettavat verotettavalle tulolle omat veroasteensa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville lopullinen tuloveron määrä. Zürichin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava kantonin kerroin on Zürichissä 1,0 ja kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Tyypillisesti kantonien ja kuntien verotaso on noin kaksi kertaa liittovaltion verotaso. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

Liittovaltion tuloveroperusteet ovat olleet muuttumattomat jo pidemmän aikaa. Kuluvana vuonna liittovaltion tuloveroasteikon tuloarajoihin ei tehty edes inflaatiotarkistuksia. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, perusvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntotuloa.

Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella. Vuoden 2008 alusta pienempituloisen puolison kannustimia osallistua työelämään parannettiin myöntämällä vähennys pienten tulojen perusteella sekä luomalla kahden tulonsaajan perheille puolison ansiotulovähennys.

(Fuentes 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b, OECD 2015a, www.swissinfo.ch)

Tanska

Palkkaverotukseen pieniä muutoksia.

Tanskan kokonaisveroaste on Euroopan ja OECD-maiden korkein, ja palkansaajan verotus on kireää. Verotulot kerätään lähes yksinomaan tuloveroilla sekä kuluksen verottamisella¹⁹, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä melko olematon rooli. Maan ympäristöverotus on kattava ja moderni. Tanskan veropoliittikka on tähdännyt viime vuosina työn verotuksen keventämiseen, mutta veroasteet eivät ole laskeneet dramaattisesti. Kuntien rooli tuloverotuksessa on merkittävä.

¹⁹ Henkilöiden tuloverot kerryttävät yli puolet maan kaikista verotuotoista.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Se keventää tuloveroja ja kiristää kulutusveroja suunnaten verojärjestelmän painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä rasittavia tuotteita. Verouudistusta rahoitetaan myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Vuonna 2012 päätettiin uudesta verouudistuksesta, joka toteutetaan vaiheittain kymmenen vuoden aikana. Työn verotusta kevennetään tuloveroasteikon ylintä rajaa nostamalla ja tulovähennyksiä kasvattamalla. Verokevennykset rahoitetaan vain osittain muita veroja nostamalla, esimerkiksi indeksoimalla eräitä valmisteveroja. Myöhemmin päätettiin myös yritysveroprosentin laskemisesta 25 prosentista (2013) 22 prosenttiin vuoden 2016 alusta.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Kuluvana vuonna perusvähennystä ja ansiotulovähennystä kasvatettiin. Ansiotulovähennys kasvoi 8,30 prosenttiin ja maksimimäärä 28 000 kruunuun. Vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alempi veroprosentti nousi 8,08 prosentista 9,08 prosenttiin. Ylemmän tuloveroluokan alarajaa korotettiin hieman.

Tuloveroasteikon lisäksi valtiolle maksetaan ”työmarkkinamaksua” (Arbejdsmarkedsbidrag) kahdeksan prosenttia bruttopalkasta. Näiden verojen lisäksi palkkatuloista peritään keskimäärin 25 prosentin kunnallisvero sekä kolmen prosentin terveysmaksu, joka keveni prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,7 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet.

Vuodelle 2017 hallitus suunnittelee helpotusta tuloverotukseen uuden pieni- ja keskituloisille suunnatun ansiotulovähennyksen avulla sekä tuloveroasteikon kevennyksellä. Lisäksi marginaaliveron verokattoa aiotaan laskea 51,95 prosentista 46,98 prosenttiin²⁰.

(European Commission 2016, OECD 2015a ja 2016a, International Bureau of Fiscal Documentation 2016a ja 2016b)

3.3 Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa

Australia

Palkkaverossa vain pieniä muutoksia kuluvana vuonna.

Australia on kevyen verotuksen maa. Näin siksi, että monet sosiaaliturvaan liittyvät ja useimmissa OECD-maissa julkisella sektorilla hoidettavat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta suurin osa kerätään yksityisten

²⁰ Verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä ”työmarkkinamaksua”.

henkilöiden sekä yritysten tuloveroilla. Verovuosi vaihtuu poikkeuksellisesti heinäkuun alusta.

Pitkittynyt kansainvälinen talouskriisi on tuonut haastetta myös Australian julkiseen talouteen. Hallituksen finanssipolitiikan tavoitteena on palauttaa budjetin ylijäämä pidemmällä aikavälillä. Valmisteveroja on korotettu ja henkilöverotuksen puolella vuonna 2014 otettiin käyttöön väliaikainen kahden prosentin ”budjetinpaikkausmaksu” yli 180 000 Australian dollarin vuosituloille kolmeksi vuodeksi. Tuloverotukseen liittyviä vähennyksiä karsittiin, esimerkiksi puoliso vähennys ja vanhempien työntekijöiden verohyvitys lakkautettiin. Valtion nelioportainen tuloveroasteikkoon ei ole juuri tehty muutoksia viimeisimpinä vuosina, lukuun ottamatta tälle verovuodelle tehtyä pientä kohdennettua kevennystä keskituloisille palkansaajille asteikon

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi kahden prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävästä terveyskuluvakuutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotasosta riippuen joko yhdellä, 1,25:llä tai 1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja Australiassa ei peritä²¹.

Pienituloisille palkansaajille on kohdennettu verohyvitys, joka on enimmillään 445 dollaria. Lisäksi verovelvolliset voivat olla oikeutettuja hyvitykseen lääkekustannusten ja yksityisen terveystakuutuksen perusteella.

(Australian Government 2016, Commonwealth of Australia 2016, OECD 2015a ja 2016a)

Japani

Pieniä muutoksia palkkaverotukseen, yritysveroprosenttia laskettiin.

Myös Japani on matalan verotuksen maa OECD-maiden joukossa ja tuloverotus on varsin maltillista. Sosiaalivakuutusmaksut muodostavat kuitenkin suuremman osan julkisen sektorin verotuotoista.

Japani on kamppaillut laskevan hintatason ja vaimean kotimaisen kulutuksen kanssa jo 90-luvulta saakka. Valtiontaloutta on pyritty tasapainottamaan nostamalla yleinen kulutusvero viidestä kahdeksaan prosenttiin vuonna 2014, ja sitä aiotaan nostaa edelleen 10 prosenttiin vuoden 2017 aikana. Muita muutoksia ovat lähdeveron nostaminen miljoonaan Japanin jeniin asti 10 prosentista 10,21 pro-

²¹ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9,5 %:n maksuilla (superannuation guarantee system). Maksua ei katsota kuitenkaan veroksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä liian suuri rooli.

senttiin vuosina 2013–2037 sekä valtion tuloveroasteikon uusi ylin 45 prosentin marginaalivero vuodesta 2015 alkaen 40 milj. jenin ylittävälle tuloille.

Yritysverotusta on uudistettu talouskasvua tukevaan suuntaan yritysveropohjaa laajentamalla ja yritysveroprosenttia laskemalla vuosittain 2014–2016. Vuonna 2016 veroprosentti laski 32,11 prosentista 29,97 prosenttiin. Yritysveroprosenttia ollaan laskemassa vielä hieman vuonna 2018.

Vuoden 2016 alusta alkaen työtuloon liittyvää ansiotulovähennystä pienennettiin kaikkein suurituloisimpien tulonsaajien osalta²². Vähennystä tullaan leikkaamaan suurituloisilta yhä lisää vuonna 2017. Ansiotulovähennyksen lisäksi verotukseen vaikuttavat myös perusvähennys ja tulosidonnainen puoliso vähennys.

Valtion tuloveroasteikon lisäksi palkkatuloista peritään alueiden ja paikallishallinnon asukasvero sekä sosiaaliturvamaksuja eläköitymisen, työttömyyden ja sairauden varalle. Asukasvero jakaantuu kiinteään maksuun ja 10 prosentin suhteelliseen tuloista riippuvaan osaan.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2009 ja 2016b, OECD 2015a ja 2016a, PWC 2016)

Kanada

Uusi hallitus karsi vähennyksiä - keskiluokka talouspolitiikan keskiöön.

Kanadan kokonaisveroaste alittaa OECD-maiden keskiarvon. Valtaosa verotuloista kerätään tulo- ja kulutusveroilla, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä vain vähäinen rooli. Kanadan talous on selvinnyt kansainvälisestä talouskriisistä melko pienin vaurioin muun muassa elvytyksen, vahvan kotimaisen kulutuksen ja vähäisen julkisen velkaantumisen ansiosta.

Kanadan tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan, koska liittovaltion ohella kaikilla provinseilla ja maakunnilla on oikeus kerätä tuloveroja. Verojärjestelmä sisältää lukuisia verovähennyksiä. Tosin vuoden 2016 alusta niitä karsittiin jonkin verran. Esimerkiksi lapsihyvitys poistettiin, kun se ja muita perheellisiin kohdistettuja etuuksia korvattiin uudella verottomalla lapsilisällä (child benefit).

Tulonhankkimisvähennystä muistuttavan työllisyshyvityksen ohella Kanadassa on otettu käyttöön vuonna 2007 pienituloisille suunnattu ansiotulohyvitys (*working income tax benefit*). Hyvityksen myötä pienipalkkaisen verot voivat olla negatiiviset. Tyypillisten verovähennysten lisäksi verojärjestelmässä on säästämiseen kouluttautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestoimintaan liittyviä verohyvityksiä.

²² Vähennyksen leikkaantuminen koskee tämän selvityksen palkkatasoista vain ylintä esimerkkipalkkaa, joka on noin 17 milj. jeniä vuonna 2016.

Kanadan uuden hallituksen talouspolitiikan teemana on keskiluokan vahvistaminen. Tämä näkyy verotuksessa siten, että vuodelle 2016 liittovaltion tuloveroasteikon toiseksi alinta veroprosenttia laskettiin 22 prosentista 20,5 prosenttiin. Samalla asteikkoon lisättiin uusi ylin tuloluokka 200 000 dollarin ylittävälle tuloille. Veroasteikon ylin marginaalivero nousi 29 prosentista 33 prosenttiin. Liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoihin ja useimpiin vähennyksiin tehtiin indeksitarkistukset.

Eläkevakuutusmaksut on jaettu puoliksi työntekijän ja työnantajan kesken. Vuonna 2016 kummankin maksu on 4,95 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 1,88 prosenttia ja sitä on tarkoitus alentaa vuoden 2017 osalta. Sosiaalivakuutusmaksuilla on vuosittaiset vakuutettavat maksimimäärät.

Kanada laski yhteisöverokantaa 2000-luvulla moneen otteeseen. Vuonna 2012 veroprosentti laski 15 prosenttiin. Tähän päälle tulee vielä provinssien määräämä vero. Uusi hallitus on ilmoittanut ottavansa käyttöön hiilidioksidiveron vuoden 2018 alusta alkaen - provinssilla ja maakunnilla on vapaus valita ottavatko he tuolloin käyttöönsä tämän uuden veron vai päästökaupan.

(Canada Revenue Agency 2016, Department of Finance Canada 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2009 ja 2016b, PWC 2016)

Yhdysvallat

Työn verotukseen vain inflaatiotarkistukset

Euroopan maihin verrattuna Yhdysvaltojen kokonaisveroaste on matala. Erityisesti kulutusverot ovat epäsuosittuja Yhdysvalloissa, ja ne tuottavatkin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna vähiten OECD maista. Omaisuuden verotus tuo verotuloista muihin OECD maihin verrattuna taas huomattavan osuuden.

Presidentti Barack Obaman veropolitiikan keskeisiä periaatteita olivat verokevennyksen suuntaaminen työssäkäyvälle keskiluokalle sekä verotuksen selkeyden lisääminen. Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä onkin varsin sekava lukuisten verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltiorakenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi, mutta niiden voimassaoloa on yleensä tapana jatkaa.

Vuonna 2001 alkanut väliaikainen veronkevennysohjelma säädettiin pysyväksi vuoden 2013 alusta alkaen muilta paitsi sellaisilta palkansaajilta, joiden verotettavat tulot ylittävät 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja oli hieman korkeampi. Näistä tuloista on jatkossa maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin vero aikaisemman 35 prosentin sijaan. Muissa tuloluokissa marginaaliveroprosentit pysyivät ennallaan. Liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan.

Vuonna 2016 pakollinen työntekijän eläkemaksu on 6,2 prosenttia palkasta. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 118 500 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen eläkemaksua ei enää peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Barack Obaman terveydenhuoltouudistuksen rahoittamiseksi sairausvakuutusmaksun ohelle säädettiin kaksi uutta veroa, joita maksetaan 200 000 dollarin ylittävistä tuloista. Toinen 0,9 prosentin lisävero koskee palkansaajien ansiotuloja ja toinen 3,8 prosentin lisävero koskee vastaavan suuruisia investointituloja.

Yhdysvalloissa tuloverosta myönnetään muun muassa ansiotyön ja lasten perusteella verohyvityksiä, joiden ansiosta verot voivat olla loppupeleissä negatiivisia pienimmillä palkkatasoilla.

Keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvitys on jo vuonna 1975 käyttöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys. Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaajille hakemuksesta myönnettävä verohyvitys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä hyvityksen maksimimäärä on 506 dollaria, ja hyvitys poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 14 880 dollaria. Yli kaksilapsisilla perheillä vähennyksen maksimimäärä on suurin, 6 269 dollaria, ja hyvitystä myönnetään maksimissaan noin 53 000 dollarin tuloille asti.

Ansiotulovähennyksen lisäksi tyypillisiä vähennyksiä Yhdysvalloissa ovat perusvähennys sekä lapsihyvitys. Perusvähennys on kuluvana vuonna yksinäisellä henkilöllä 6 300 dollaria. Lapsihyvityksen määrä on yksinäisellä alle 75 000 dollarin verotettavilla tuloilla 1 000 euroa lasta kohden. Tulorajan jälkeen hyvitys pienenee asteittain viidellä prosentilla. Aivan pienituloisimmat ovat oikeutettuja ylimääräiseen lapsihyvitykseen, minkä lisäksi verohyvitystä voi saada myös lastenhoitokustannusten perusteella.

Osavaltioilla on myös laajat oikeudet verottaa palkkatuloja, ja niinpä 41 osavaltiota 50 myös verottaa niitä vähintään jollakin tapaa. Myös kaupungeilla ja piirikunnilla voi olla omia paikallisia tuloveroja.

(IRS 2016, Joint Committee on Taxation 2016, OECD 2015a ja 2016a, Tax Policy Center 2016)

4 TYÖN VEROTUS VUONNA 2016

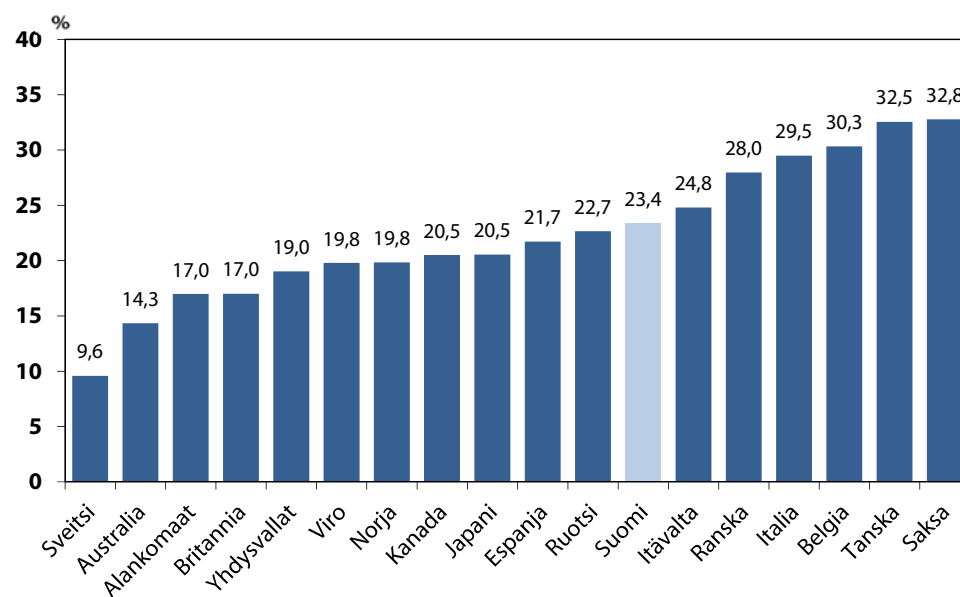
Suomessa palkkaverotuksen progressio jyrkkeni vuonna 2016, kun pieni- ja keskituloisten verotusta kevennettiin työtulovähennystä korottamalla ja suurempituloisten kiristettiin soveltamalla valtion tuloveroasteikon korkeinta marginaaliveroprosenttia aikaisempaa matalammille tuloille. Verotusta kiristi työttömyysvakuutusmaksun nousu puolella prosenttiyksiköllä. Kokonaisuutosten jäädessä kuitenkin kohtalaisen pieneksi, Suomen asema vertailumaiden joukossa ei erityisemmin muuttunut edellisvuodesta omien veromuutosten johdosta.

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Myös palkansaajan perheaseman merkitystä veroprosentteihin on tarkasteltu. Ensin verrataan palkansaajan maksamien verojen ja veroluonteisten maksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen tarkastellaan vertailumaiden marginaaliverotusta, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan myös huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Tarkemmat ja kattavammat luvut löytyvät liitteistä 2-5.

4.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verotuksessa, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosentteja. Keskipalkkaisen ja sitä suurempituloisten verotuksessa Suomi nousee kireämpien verottajien joukkoon.

Kuva 4.1 Tuloveroprosentit vertailumaissa 2016, kun vuosipalkka on 27 400 euroa, perheetön palkansaaja

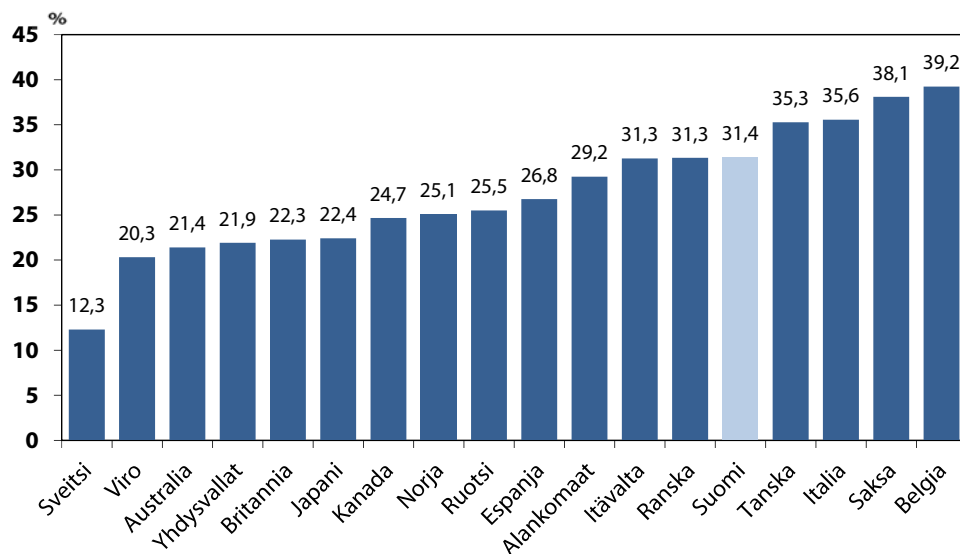

EU-maista Suomea kevyemmin pienipalkkaista verottavat Alankomaat, Britannia, Viro, Espanja ja Ruotsi (kuva 4.1). Alankomaissa pieni- ja keskituloisten verotusta kevennettiin reippaasti, ja niinpä se siirtyi vertailun matalimman palkkatason osalta EU-maiden keveimmäksi verottajaksi. Suomessa pieni- ja keskipalkkaisten verotus keveni hieman, mutta sijoitus vertailumaiden joukossa ei muuttunut.

Palkkaverotus on suhteellisesti keveämpää erityisesti EU:n ulkopuolella. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyypilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä esimerkkipalkkaa korkeampia.

Kireintä pienipalkkaisen palkansaajan verotus on Saksassa ja Tanskassa, joiden veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosenttia suuremmiksi. Belgiassa ja varsinkin Itävallassa tuloverotus keveni huomattavasti, mutta pienituloisinta esimerkkipalkkaa kummatkin maat verottavat edelleen kireämmin kuin Suomi.

Kuva 4.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 42 200 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2016

Suomalaisittain keskipalkkaisen tulonsaajan kohdalla Suomen asema suhteessa muihin vertailumaihin hieman heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy monia muita maita nopeammin. Kun Suomi oli seitsemänneksi kirein (kuva 4.1) pienipalkkaisen verottaja, niin keskipalkkaisen verottajana Suomi on viidenneksi kirein. Suomea keveämmin verottaa nyt edellisten lisäksi Ranska ja tänä vuonna myös Itävalta, jossa tuloverotusta uudistettiin (kuva 4.2). Suomen, Itävallan ja Ranskan veroprosentit ovat kuitenkin hyvin lähellä toisiaan.

Viron tasaverojärjestelmä tuottaa tällä tulotasolla suhteellisesti jo vertailun EU-maiden matalimman veroasteen. Ruotsissa progressio kiristyy vasta suuremmilla tulotasolla, ja niinpä suomalaista keskipalkkaa verotetaan Ruotsissa 5,9 prosent-

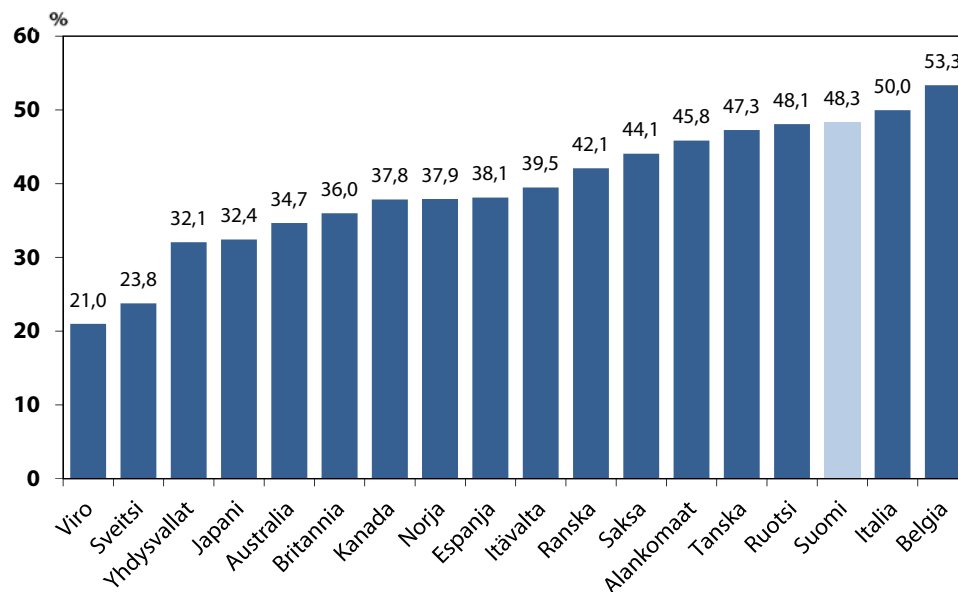
tiyksikköä keveämmin kuin Suomessa. 42 200 euron vuosituloilla veroero merkitsee 2 500 euroa vuodessa.

Belgia, Saksa, Italia ja Tanska ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa luokkaansa. Belgian verouudistukset näkyvät palkansaajan verotuksen osalta lähinnä pieni- ja keskituloisten verotuksen kevenemisenä. Koska merkittävä osa veronkevennyksestä kohdistuu työnantajamaksuihin, palkkaverokiilan osalta Belgian asema paranee laajemmin (ks. luku 4.4).

Ainoastaan Belgia ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasoilla. Matalampien tulotasojen ankara verottaja Saksa muuttuu suurituloisimman palkkatason kohdalla löyhemmäksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota (kuva 4.3). Myös Tanskassa veroprosentti jää alle suomalaisen korkeimman esimerkkipalkan osalta. Tanskassa palkkaverotusta on viime vuosina pyritty enemmän keventämään, kun Suomessa suurituloisimpien verotus taas on kiristynyt. Täytyy kuitenkin huomioida, että Tanskassa myös yleinen palkkataso on korkeampi kuin Suomessa.

Suomi on suurituloisen kohdalla vertailumaiden kolmanneksi kirein maa. Lähes samoissa lukemissa on Ruotsi, jossa suurituloisimpien verotus kiristyi kuluvana vuonna vielä enemmän kuin Suomessa.

Kuva 4.3 Suurituloisen, vuosipalkka 137 000 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2016

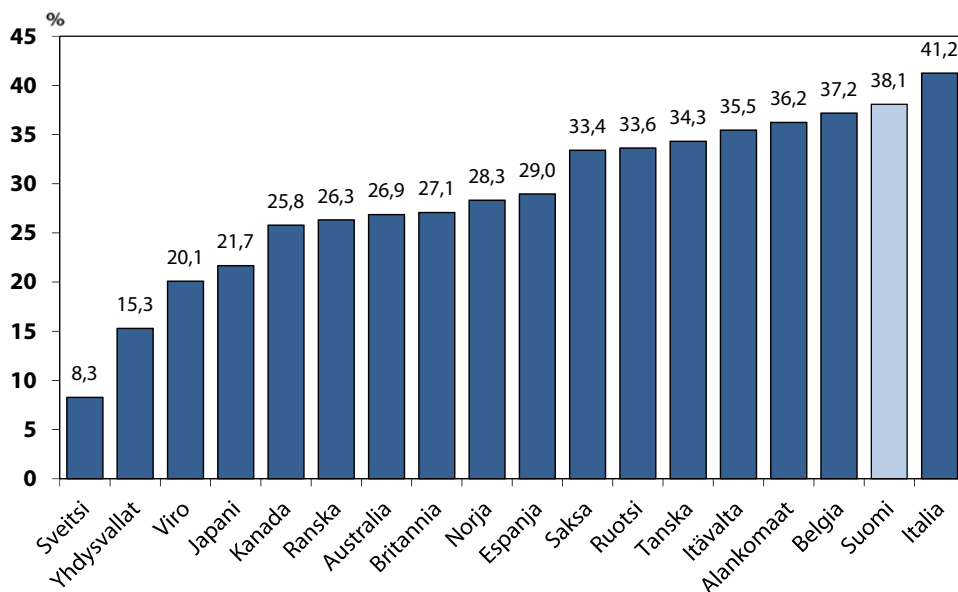
Maiden keskinäinen järjestys muuttuu, kun tarkastelu siirtyy perheettömistä palkansaajista perheellisiin palkansaajiin. Monissa maissa perhetilanteeseen liittyvät vähennykset (muun muassa lapsivähennys tai puoliso vähennys) ja verotettavan tulon erilainen määrittely (erillisverotus vrt. yhteisverotus) lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin. Suomessa tulove-

rotus kohteli perheellistä palkansaajaa samalla tavalla kuin perheetöntä palkansaajaa vielä vuonna 2014, mutta väliaikaisen lapsivähennyksen myötä näin ei enää ole vuosina 2015–2017. Kaksilapsisessa perheessä lapsivähennys keventää veroprosentteja selvityksen kahdella alimmalla tulotasolla hieman, mutta sitä ei enää saa kahdella ylimmällä tulotasolla.

Monissa maissa veroprosentit laskevat erityisesti silloin, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Niinpä kansainvälisissä vertailuissa Suomi on perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana. Ilmiö korostuu etenkin keskipalkkaisilla tulotasolla. Suomi on matalimmalla esimerkkitulotasolla neljänneksi kirein verottaja ja keskipalkkaisen osalta peräti kirein, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (liite 2.1).

Perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavissa Belgiassa ja Saksassa tuloverotus on perheellisellä 64 900 euron vuosituloilla kevyempää kuin Suomessa (kuva 4.4)²³. Korkeimmilla tulotasolla kireimmin yhden tulonsaajan perheitä verottavat Suomen lisäksi Italia ja Belgia. Työn verotus on tyypillisesti keveää yhden tulonsaajan perheissä Sveitsissä ja Yhdysvalloissa.

Kuva 4.4 Palkansaajan, vuosipalkka 64 900 euroa, tuloveroprosentit vertailuissa 2016, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta

Ruotsissa ja Alankomaissa yksinäisiä palkansaajia ja perheitä kohdellaan tuloverotuksessa samalla tavoin. Suurimmat tuloveroasteen erot perheettömään palkan-

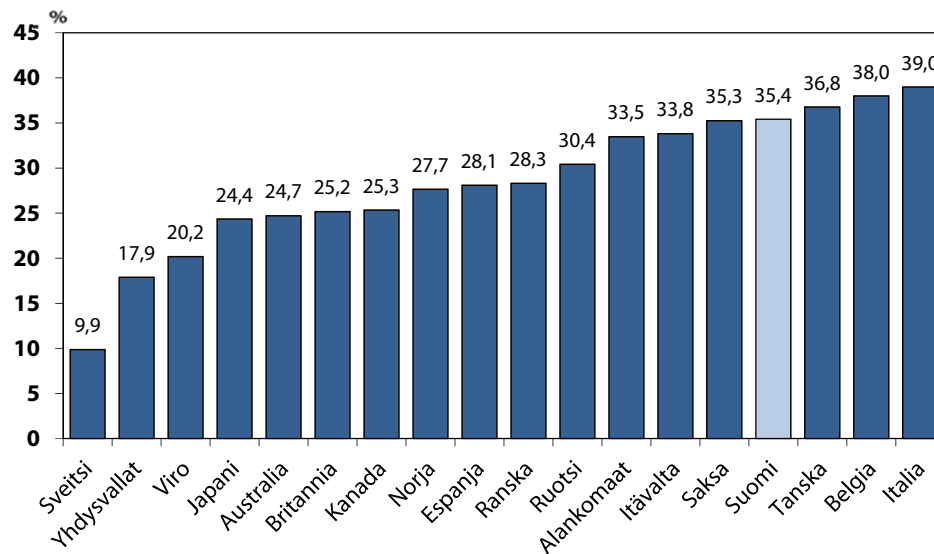
²³ Perheetön 64 900 euroa vuodessa ansaitsevan palkansaajan veroprosentti on Saksassa 42,6 prosenttia, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 33,4 prosenttia. Kurjenojan (2008) perhetuki-vertailussa on selitetty 11 Euroopan maan erilaisia käytäntöjä perhetilanteen vaikutuksesta tuloverotuksessa. Myös OECD:n (2016a) Taxing Wages -julkaisussa tarkempaa tietoa perheellisten veroista ja lapsilisistä.

saajaan verrattuna syntyvät Belgiassa, Ranskassa, Saksassa, Sveitsissä ja Yhdysvalloissa sekä matalimmilla tulotasoilla myös Britanniassa ja Italiassa.

Suomi on vertailumaista viidenneksi ja neljänneksi kirein verottaja, kun tarkastellaan kahden palkansaajan lapsiperhettä, jossa toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot ovat 27 400 euroa tai 64 900 euroa vuodessa. Vertailumaiden keveimpiä verottajia ovat edelleen Sveitsi²⁴ ja Yhdysvallat ja kireimpiä verottajia Italia, Belgia ja Tanska. Puolisoiden tulojen yhteisverotus ja muut perhevähennykset – esimerkiksi Saksassa – eivät lievennä progressiota samalla tavoin kuin yhden tulonsaajan perheillä (kuva 4.5).

Puolisoiden yhteisverotus on voimassa esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Norjassa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Virossa ja Espanjassa puolisoit voivat valita verotetaanko heitä yhdessä vai erikseen. Esimerkiksi Norjassa valtaosa puolisoista verotetaan yhdessä, mutta Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille. Suomen ohella puolisoiden erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britanniassa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa.

Kuva 4.5 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailumaissa 2016, vuosipalkat 42 200 ja 64 900 euroa, perheessä kaksi lasta

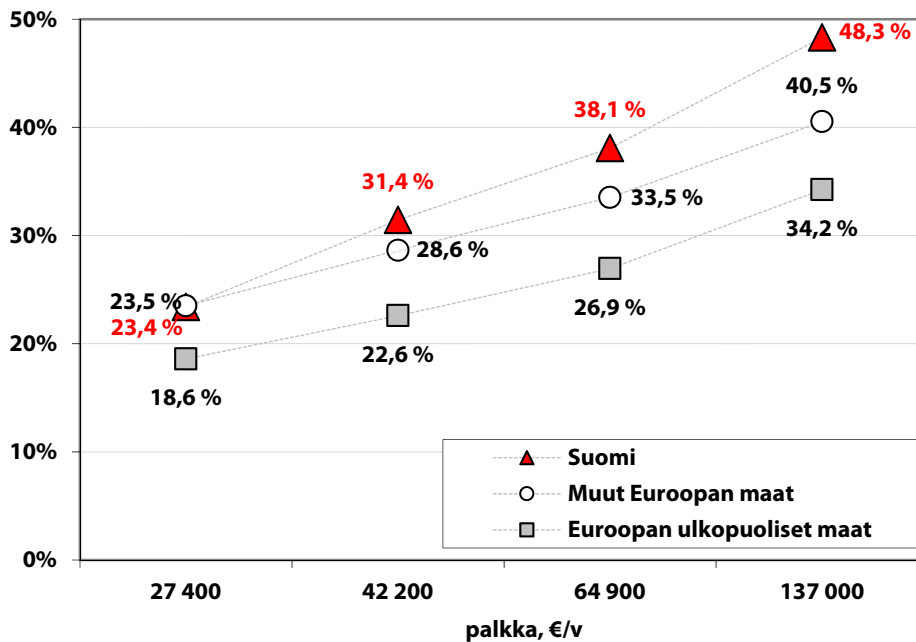
Suomi on eurooppalaista keskitasoa pienipalkkaisten perheettömän palkansaajan verottajana, mikä näkyy keskimääräisiä tuloveroasteita esittävästä kuviosta 4.6. Matalimman esimerkipalkan kohdalla Suomen tuloveroprosentti on alittanut eurooppalaisten vertailumaiden keskiarvon jo vuodesta 2006 lähtien²⁵. Ero Suomen ja Euroopan keskiarvon välillä suureni hiljalleen lähes joka vuosi vuoteen

²⁴ Tosin tyypilliset palkat ovat Sveitsissä tätä tasoa korkeampia.

²⁵ Palkansaajan tuloveroaste keventyi 1990-luvun laman jälkeen lähes joka vuosi aina vuoteen 2009 asti (Punakallio 2011).

2013 saakka, jolloin pienipalkkaisten verotus kiristyi selvästi aikaisemman trendin katkaisten. Siitä kolme vuotta jatkunut verotuksen kiristyminen nosti veroprosentin jo hyvin lähelle eurooppalaista keskitasoa. Kuluvaan vuoteen pienituloisille kohdennetut veronkevennykset pitivät Suomen samoissa asemassa, kun muuallakin Euroopassa oltiin tuloveroja keventävällä linjalla. Suomi alittaa yhä Pohjoismaiden keskiarvon, joka on hieman korkeampi kuin Euroopan maiden keskiarvo.

Kuva 4.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2016

Suomen asema suhteessa muun Euroopan keskiarvoon heikkenee tulojen kasvaessa. Suomalaisittain keskituloisella, 42 200 euron vuosipalkalla tuloverotus on 2,8 prosenttiyksikköä kireämpää ja vertailun korkeimman esimerkipalkan kohdalla se on jopa 7,8 prosenttiyksikköä kireämpää kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin.

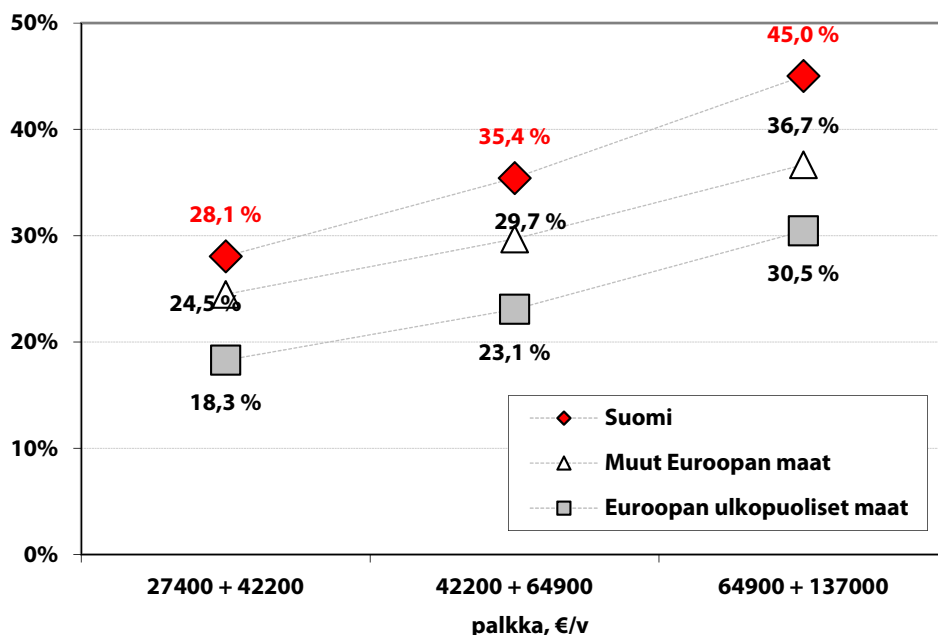
Suomen tuloverotus on erityisen kireää, kun sitä vertaillaan Euroopan ulkopuolisiin maihin. Pienipalkkaisten verotus on Suomessa 4,8 prosenttiyksikköä kireämpää kuin keskimäärin Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa. Suomalaisittain keskipalkkaisten ero on venähtänyt jo 8,8 prosenttiyksikköön ja korkeimmalla palkkatasolla eroa on 14,1 prosenttiyksikköä.

Suomen tuloverotuksen progressiivisuus suhteessa vertailumaihin korostuu tuloveroprosenttien noustessa jyrkästi suuremmille tuloille siirryttäessä.

Suomen tuloverotuksen kireys näkyy myös kuvassa 4.7, jossa esitetään kahden tuloansajaan kaksilapsisten perheiden keskimääräiset tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen maissa kolmella esimerkitulotasolla.

Suomalaisen palkansaajaperheen tuloverot eivät alita Euroopan vertailumaiden keskiarvoa alimman palkkayhdistelmänkään kohdalla, sillä monissa maissa käytössä on merkittävämpiä perheiden verotusta keventäviä vähennyksiä tai muita vastaavia keinoja. Alimmilla esimerkkitulotasoilla pariskunta maksaa Suomessa reilu kolme prosenttiyksikköä enemmän tuloveroa kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja lähes 10 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa keskimäärin. Pohjoismaiden keskiarvoon verrattuna Suomessa tuloveroprosentti on 1,3 prosenttiyksikköä korkeampi.

Kuva 4.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2016, kaksi lasta

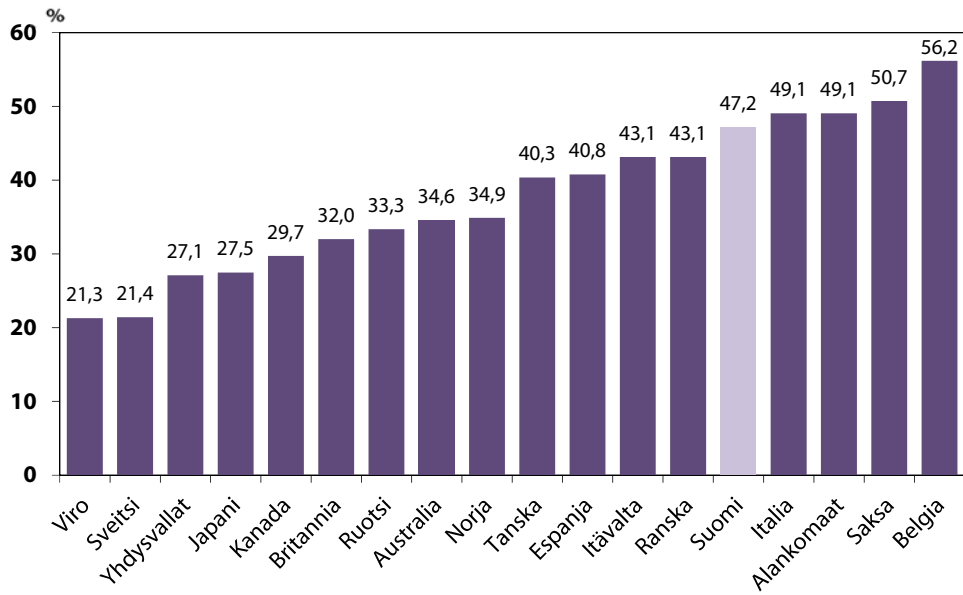

4.2 Palkansaajan marginaaliverotus

Tulonlisäykseen kohdistuva marginaaliveroprosentti, eli nousevien verojen osuus tulonlisäyksestä, antaa kuvan verojärjestelmän kannustimista esimerkiksi tehdä lisätöitä, tavoitella parempaa palkkaa tai hankkia enemmän koulutusta.

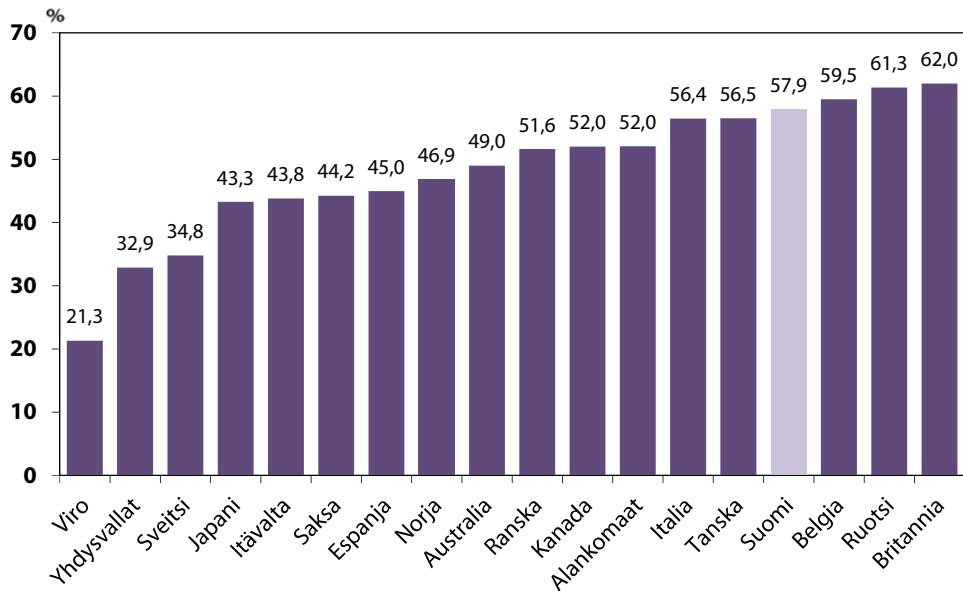
Kuvasta 4.8 näkyy suomalaisittain keskipalkkaiselle kohdistuva marginaaliveroaste vertailun eri maissa. Lisätulojen verotus on kireintä Belgiassa ja Saksassa, joissa tulonlisäyksestä yli puolet menee veroihin. Marginaalivero on kireä myös Alankomaissa, Italiassa ja Suomessa. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa marginaaliverotus on tällä palkkatasolla selvästi kevyempää kuin Suomessa, jossa keskipalkkaisen työmarkkina-aseman parantaminen ei ole siis yhtä kannattavaa. Tulonnousua verotetaan erityisen kevyesti tasaverojärjestelmässä Virossa.

Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa 2016, vuosipalkka 42 200 euroa

Erittäin hyvätuloisen esimerkkipalkansaajan marginaaliveroaste on Suomessa 57,9 prosenttia. Suomea korkeampia marginaaliveroprosentit ovat Britanniassa, Ruotsissa ja Belgiassa ja (kuva 4.9).

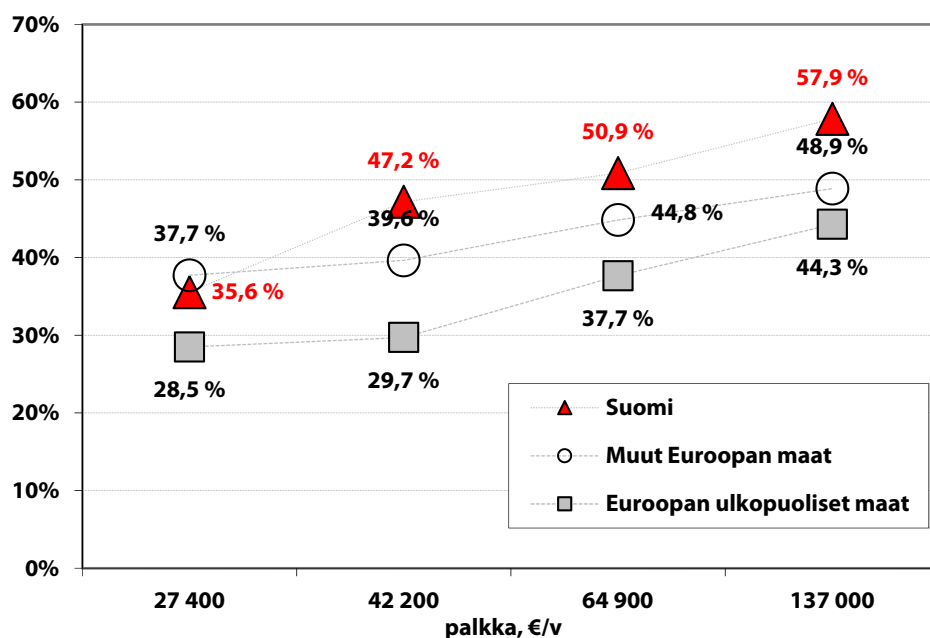
Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa vuonna 2016, vuosipalkka 137 000 euroa

Britanniassa kireä marginaaliverotus aiheutuu erityisesti perusvähennyksen nopeasta poistumisesta noin 100 000–120 000 punnan verotettavilla tuloilla²⁶, mikä nostaa maan yhdestä vertailun keveimmistä pienten palkkojen lisäverottajista vertailun kireimpään kärkeen suurituloisimman kohdalla. Edellä mainitun tulovälin jälkeen Britannian marginaaliveroprosentti palautuu 41 prosentin tuntumaan, kunnes se nousee jälleen 150 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista 46 prosenttiin.

Suomessakin korkein marginaaliveroprosentti osuu itse asiassa ylintä esimerkkipalkkaa pienemmille tulotasolle verovähennysten pienentymisestä johtuen: noin 79 000 -93 000 vuosituloilla marginaalivero on kuluvana vuonna peräti 60,3 prosenttia.

Kuva 4.10 Keskimääräiset marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2016, perheetön palkansaaja

Kireät marginaaliveroasteet ovat tyypillisiä Suomen verojärjestelmälle jo matalilta tulotasoilta alkaen. Vuonna 2016 marginaaliveroprosentti nousee 35,6 prosentista 45,7 prosenttiin noin 27 800 euron tulotasolla. Täten selvityksen alimmalla 27 400 euron palkkatasolla marginaaliveroaste on vielä juuri 35,6 prosenttia (kuva 4.10). Se on pari prosenttiyksikköä vähemmän kuin selvityksen muissa Euroopan maissa keskimäärin, mutta 7,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa. Marginaaliveroprosentit ovat herkkiä tulotason valinnan suhteen. Jos selvityksen alin tulotaso olisi 400 euroa suurempi, marginaaliveroprosentti siten olisi selvästi kireämpi alimmalla tulotasolla suhteessa vertailumaihin kuin nyt.

²⁶ Perusvähennys pienenee 100 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista lähtien yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden.

Suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä verotetaan kireästi (kuva 4.10). Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 7,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muualla Euroopassa keskimäärin ja 17,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa. Myös vertailuun kuuluvien Pohjoismaiden keskiarvo (36,2 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin reippaasti.

Vertailun korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on yhdeksän prosenttiyksikköä suurempi kuin muualla Euroopassa ja 13,6 prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan ulkopuolella keskimäärin. Myös Pohjoismaiden keskiarvo (54,9 %) alittaa yhä Suomen marginaaliveroasteen.

Palkansaajan lisätuloon kohdistuvaa marginaaliveroastetta²⁷ esitetään tarkemmin liitteessä 3.

4.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

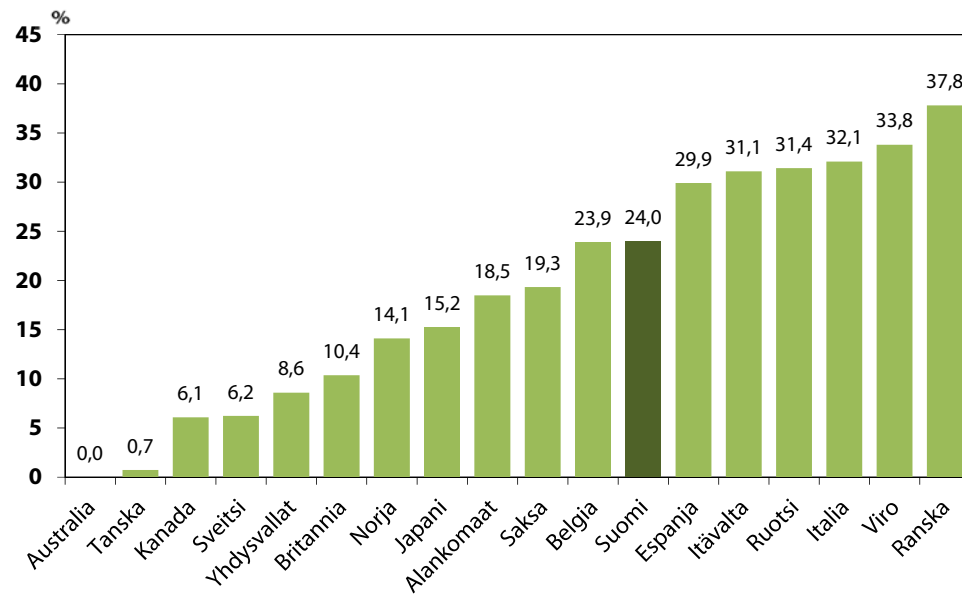
Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa jotakuinkin eurooppalaisten vertailumaiden keskitasoa (kuva 4.11). Suomessa työnantajan keskimääräiset työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja sairausvakuutusmaksut nousivat kuluvana vuonna yhteensä 0,57 prosenttiyksikköä. Työnantajamaksujen määrä on Suomessa keskimäärin noin 23,95 prosenttia bruttopalkasta. Belgiassa työnantajamaksuja alennettiin useammalla prosenttiyksiköllä kuluvan vuoden alussa osana verouudistusta. Sen johdosta Belgiassa maksut ovat nykyään samaa tasoa kuin Suomessa. Työnantajamaksujen määrä esimerkkibruttopalkoista esitetään tarkemmin liitteessä 4.

Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat suuren osan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

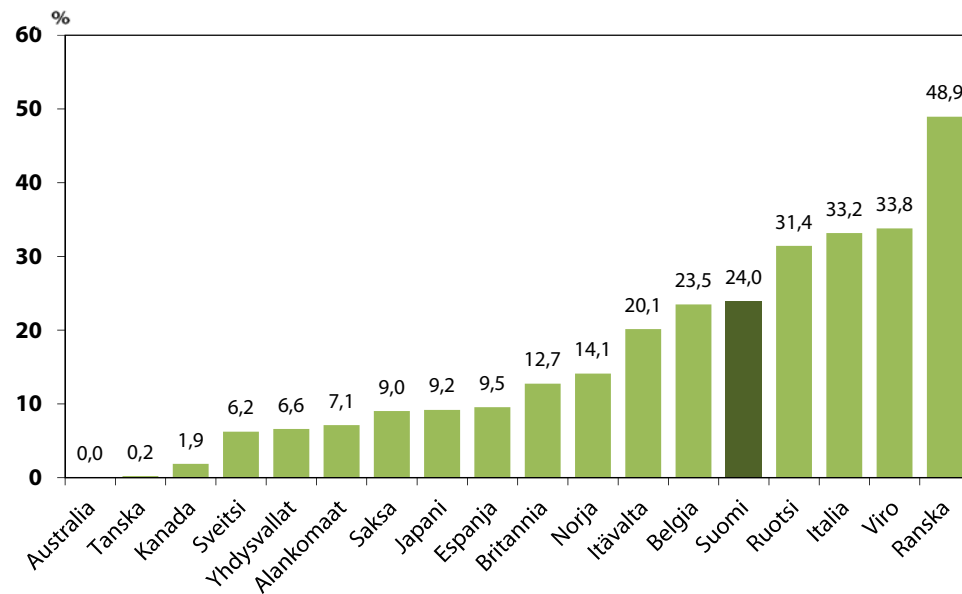
Muualla melko yleiset sosiaalivakuutusmaksujen kattosäännöt eivät Suomessa rajoita korkeammista palkoista perittäviä sosiaalivakuutusmaksuja. Maksut määräytyvät meillä saman prosentin mukaan kaikkensuuruisista palkoista, minkä vuoksi työnantajamaksut ovat suhteessa muihin vertailumaihin Suomessa korkeampia suurituloisista kuin pienituloisista työntekijöistä. Maksukattojen vuoksi Espanjan ja Itävallan työnantajamaksut suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 4.12). Muissa Euroopan vertailumaissa työnantajamaksut ovat korkeimmalla palkkatasolla keskimäärin 19,2 prosenttia.

²⁷ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruiseksi kaikilla tulotasoilla.

Kuva 4.11 Työnantajan veronluonteiset sosiaalimaksut 42 200 euron vuosipalkasta 2016, perheetön palkansaaja

Kuva 4.12 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 137 000 euron vuosipalkasta 2016, perheetön palkansaaja

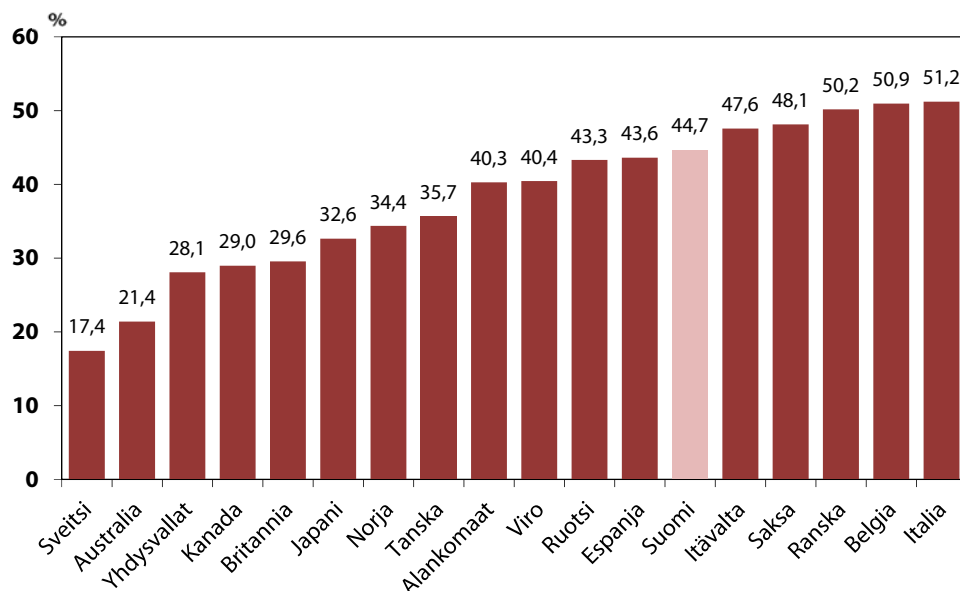

4.4 Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasi-donnaiset verot yhteensä

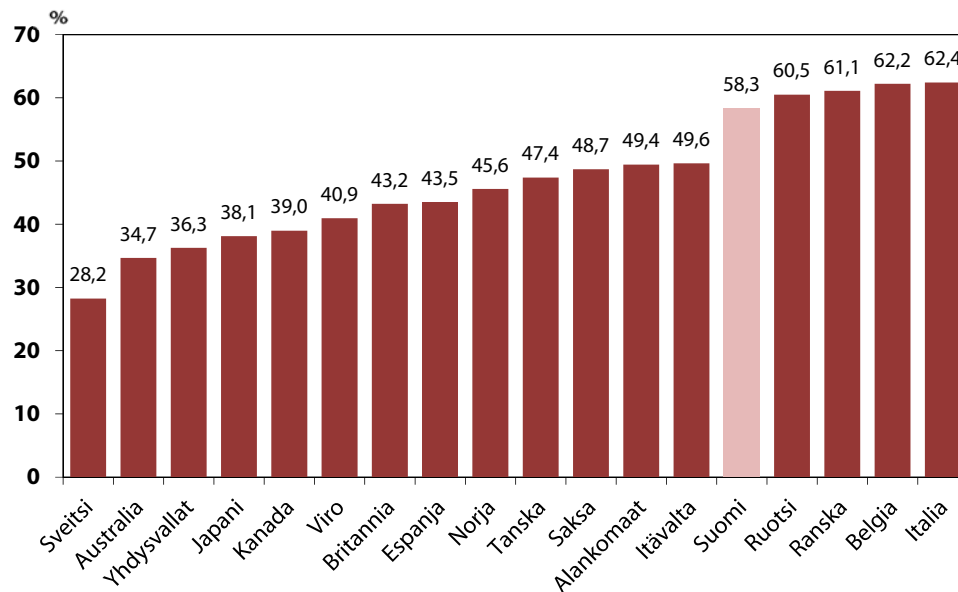
Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veronluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Palkkaverokiila mittaa työhön kohdistuvan verotuksen kireyttä, ja se on kansainvälisissä vertailuissa laajasti käytetty mittari. Liitteissä 5.1 ja 5.2 on esitetty vertailumaiden palkkaverokiila laajemmin.

Kuvassa 4.13 esitetään suomalaisittain keskipalkkaiseen bruttopalkkaan kohdistuva palkkaverokiila. Palkkaverokiila on levein Italiassa. Heti sen perässä tulee kuluvana vuonna verokiila kaventanut Belgia. Myös Ranskassa, Saksassa ja Itävallassa keskipalkkaisen työn verotus on kireämpää kuin Suomessa, joka on kuudenneksi kirein työn verottaja. Keskipalkkaisen työntekijän työvoimakustannuksesta menee meillä 44,7 prosenttia veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Hieman pienempiin lukuihin asettuvat korkeiden työnantajamaksujen Ruotsi ja Viro. Tällä mittarilla Viro ei siis näytä läheskään yhtä kevyeltä verottajalta kuin pelkkä henkilön tuloverotarkastelu antaisi ymmärtää. Sen sijaan kireän palkkaverotuksen maassa Tanskassa palkkaverokiila on reippaasti Suomea kapeampi, koska työnantajamaksut taas ovat hyvin matalat.

Kuva 4.13 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2016, vuosipalkka 42 200 euroa

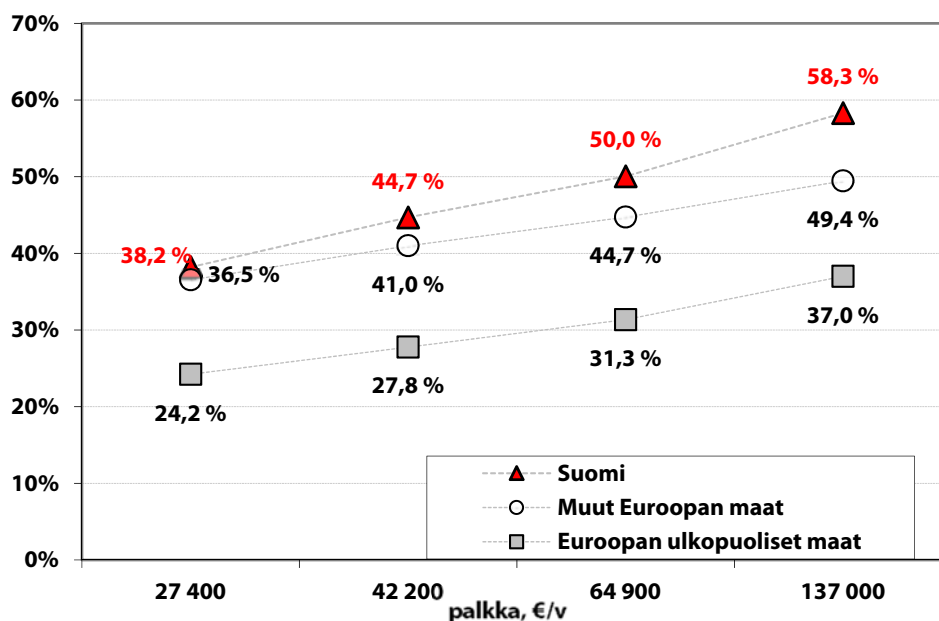

Kuva 4.14 Suurituloiseen palkkaan, vuosipalkka 137 000 euroa, kohdistuva palkkaverokiila vuonna 2016, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on sitä suurempi mitä enemmän tuloja palkansaajalla on. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi korkein (kuva 4.14). Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi korkeimmalla tulotasolla. Ruotsissa, Belgiassa, Italiassa ja Ranskassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia. Vertailumaiden pienimmät palkkaverokiilat löytyvät Euroopan ja euroalueen ulkopuolisista maista.

Kuva 4.15 Palkkaverokiila Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2016, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta

Kuvasta 4.15 nähdään, että pienimmän esimerkkipalkan palkkaverokiila on Suomessa hieman muiden Euroopan maiden keskiarvoa korkeampi. Suomalaisittain keskipalkkaisen palkkaverokiila on Suomessa 3,7 prosenttiyksikköä eurooppalaista keskiarvoa korkeampi. Ero muihin vertailumaihin kasvaa tulojen lisääntyessä. Korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa jo 8,9 prosenttiyksikköä leveämpi kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja yli 21 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Euroopan ulkopuolisten maiden keskiarvo. Muiden Pohjoismaiden keskiarvo on eurooppalaista keskitasoa alempana lukuun ottamatta ylintä palkkatasoa, jolla se on hieman korkeampi (51,1 %), mutta silti selvästi matalampi kuin Suomen taso.

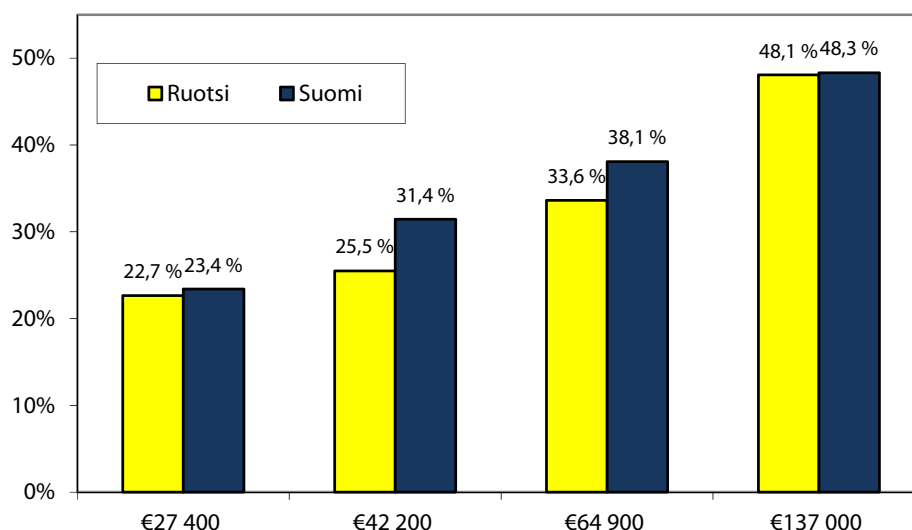
5 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

Palkkaverotus on Ruotsissa Suomea keveämpää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Ero korostuu etenkin keskituloisella ja hieman sitä korkeammilla palkkatasoilla. Esimerkiksi suomalaisen keskipalkan verotus on meillä 5,9 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Ruotsissa (kuva 5.1). 42 200 euron vuosipalkalla Ruotsissa jää palkansaajalle käteen siis vuodessa 2 500 euroa enemmän kuin Suomessa. Finanssi-kriisin jälkeen Ruotsissa toteutettiin tuloveronkevennyksiä, kun Suomessa palkansaajan verotus kääntyi pikemminkin kiristysten tielle.

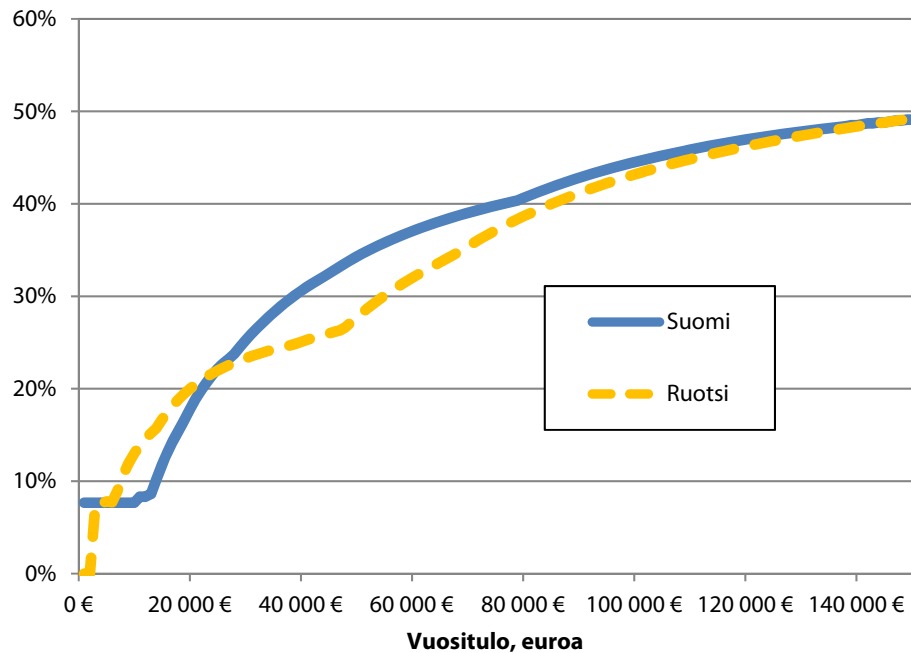
Vuonna 2016 Suomessa kevennettiin pieni- ja keskituloisten verotusta ja kiristettiin suurituloisten. Ruotsissa pieni- ja keskituloisten verotus pysyi suunnilleen ennallaan, mutta suurituloisimpien verotusta kiristettiin. Veroprosentin nousu näkyi selvityksen korkeimmalla tulotasolla, jolla verotus kiristyikin lähes Suomen tasolle.

Kuva 5.1 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2016

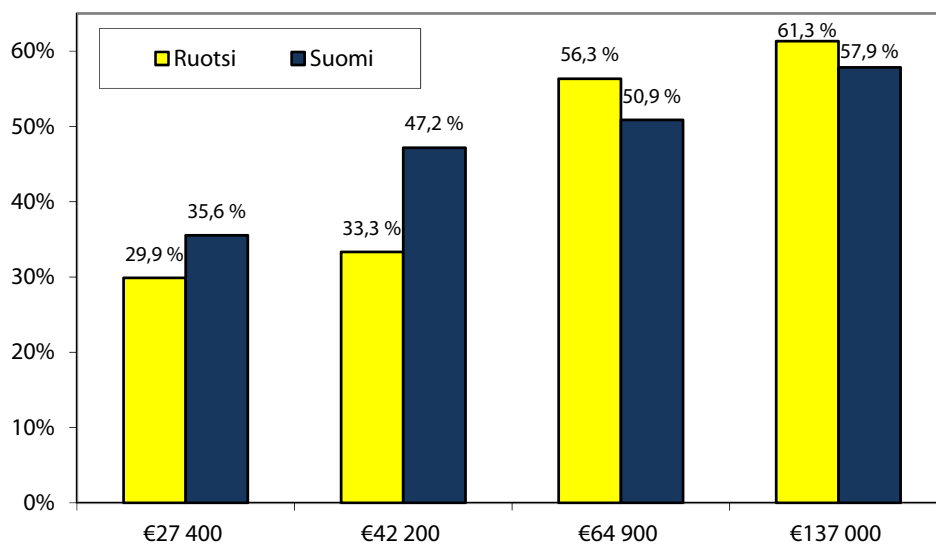
Kuvasta 5.2 erottuu kattavammin Suomen ja Ruotsin palkkaverotuksen profiili. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä korkeammilla tulotasolla Ruotsin verotus on selkeästi keveämpää melko korkeille tulotasolle saakka. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 33,3 prosentin vasta yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo 27 800 euron tulotasosta ylöspäin marginaaliveroprosentti on yli 45 prosenttia (kuva 5.3 ja 5.4.). Veroprogressio on Suomessa siten selvästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

Kuva 5.2 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2016 vuosipalkan mukaan

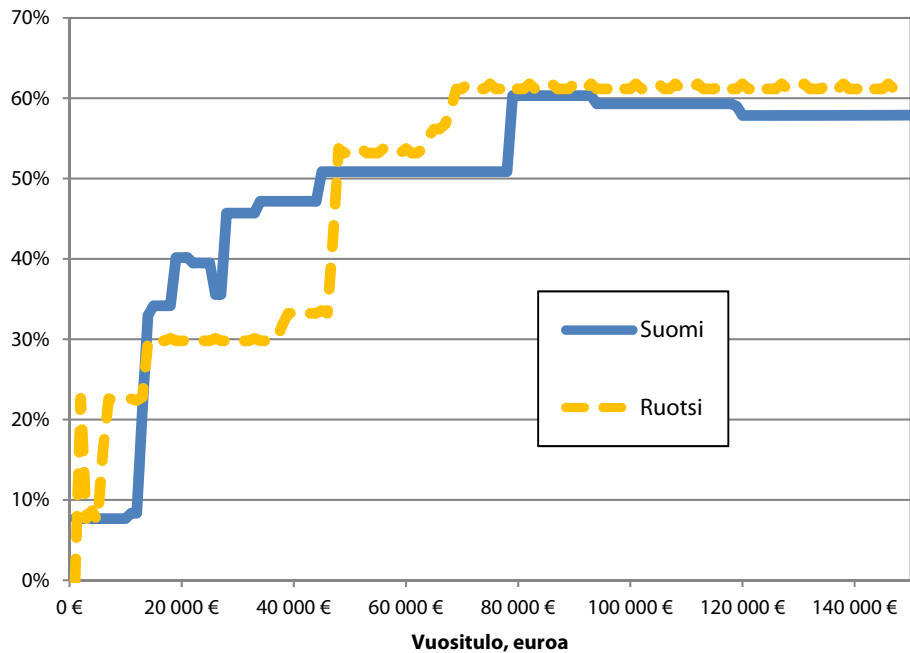

Verojärjestelmien eroavuus tulee ilmi siis myös esimerkipalkkojen marginaaliverotuksessa. Suomessa pieni- ja keskituloisten marginaaliverotus on selvästi kiireämpää kuin Ruotsissa. Pienipalkkaisen kohdalla ero on Suomen tappioksi 5,7 prosenttiyksikköä ja keskipalkkaisella lähes 14 prosenttiyksikköä. Kahdella korkeimmalla tulotasolla Suomen marginaaliveroasteet ovat sen sijaan pienemmät kuin Ruotsissa.

Kuva 5.3 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2016

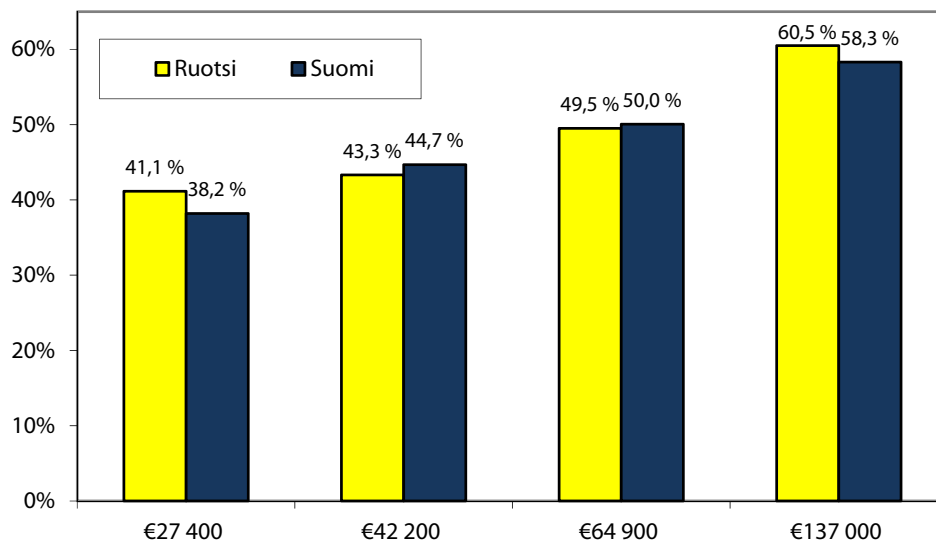

Kuva 5.4 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprocentit Suomessa ja Ruotsissa 2016 vuosipalkan mukaan

Matalammilla ja keskipalkkaisilla tulotasoilla (27 400 euroa ja 42 200 euroa) lisätulojen hankinta on Ruotsissa Suomea selvästi houkuttelevampaa, mutta korkeammilla esimerkkituloilla Ruotsi nousee Suomen ohi kireimpien marginaaliverotajien joukkoon.

Kuva 5.5 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta, Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2016, perheetön palkansaaja

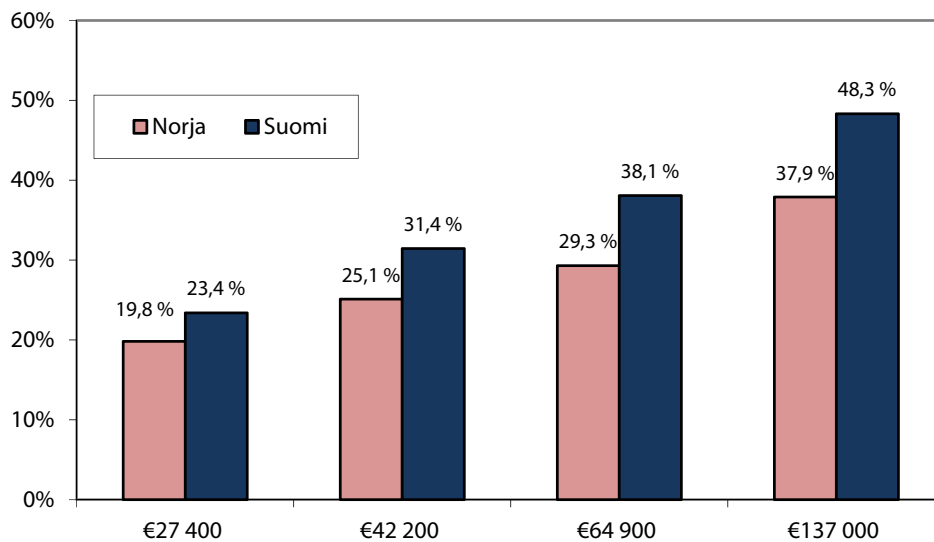
Suomalaisittain pieni- ja keskipalkkaisen työntekijän veronluonteiset työnantajamaksut ovat kuitenkin Ruotsissa suuremmat kuin palkasta perittävät tuloverot.

Kun työnantajamaksut otetaan huomioon, työn verotuksen ero palkkaverokiilalla mitattuna ei olekaan maiden välillä erityisen suuri (Kuva 5.5).

Norja

Norjassa palkkatuloja verotetaan selkeästi kevyemmin kuin Suomessa. Tämän verovertailun maiden joukossa Norja on perinteisesti sijoittunut keskikastiin tuloverottajana. Ero Suomen verotukseen korostuu, kun tarkastellaan perheiden verotusta, sillä puoliset voivat Norjassa valita yhteisverotuksen. Toisin kuin Ruotsissa ja Suomessa, Norjassa on tuettu kahden vanhemman, mutta yhden tulonsaajan perheitä korotetulla perusvähennyksellä

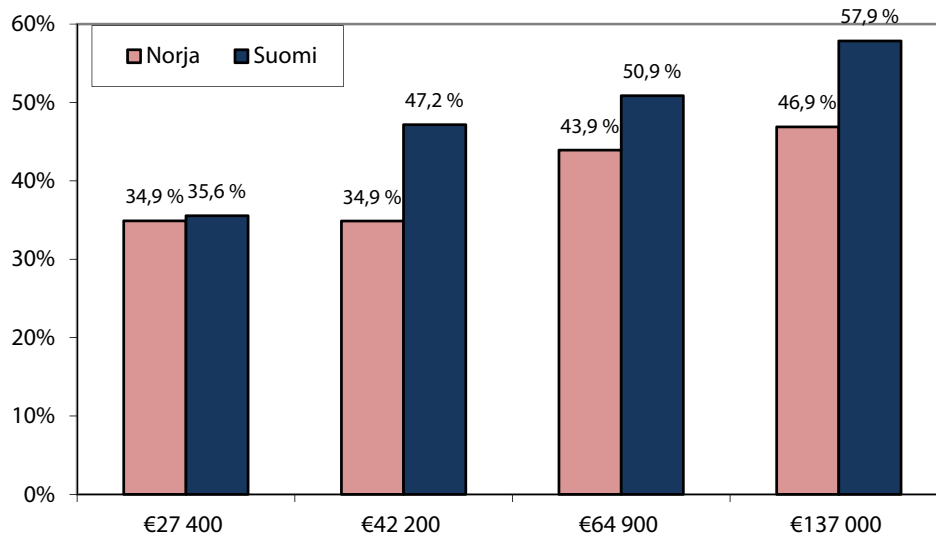
Kuva 5.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Suomen palkkaverotuksen ero Norjaan on melko suuri jo pienipalkkaisen tulonsaajan kohdalla, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 5.6). Kun pienipalkkaista tulonsaajaa verotetaan Suomessa 3,6 prosenttiyksikköä ankarammin kuin Norjassa, niin ero keskipalkkaisella kasvaa 6,3 prosenttiyksikköön. Korkeimmalla tulotasolla ero on yli 10 prosenttiyksikköä. Vertailussa on kuitenkin syytä huomioida, että toiseksi ylin tulotaso on lähimpänä norjalaista keskipalkkaa, tosin hieman sen yli.

Suomeen verrattuna marginaaliverotus on Norjassa kevyttä. Ylimmän esimerkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa reippaasti alle 50 prosentin, kun se Suomessa on 57,9 (kuva 5.7). Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Tässä Norja ja Suomi poikkeavat Ruotsista, jossa veronluonteisilla työnantajamaksuilla on suuri paino.

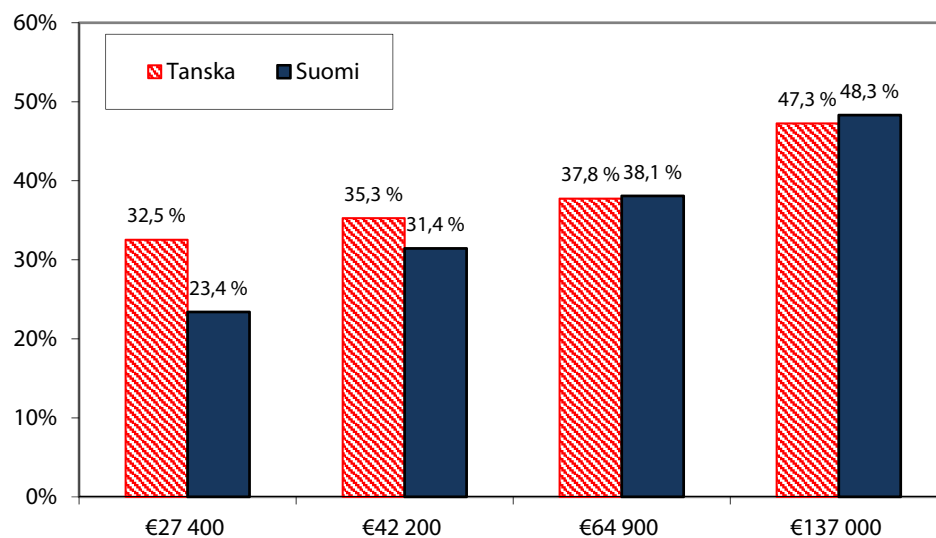
Kuva 5.7 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Tanska

Tanskassa palkkaverotus on erityisen ankaraa pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen yli yhdeksällä prosenttiyksiköllä (kuva 5.8). Ero kaventuu muilla esimerkkipalkkoilla jääden toiseksi ylimmällä palkkatasolla Suomen tuntumaan.

Kuva 5.8 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

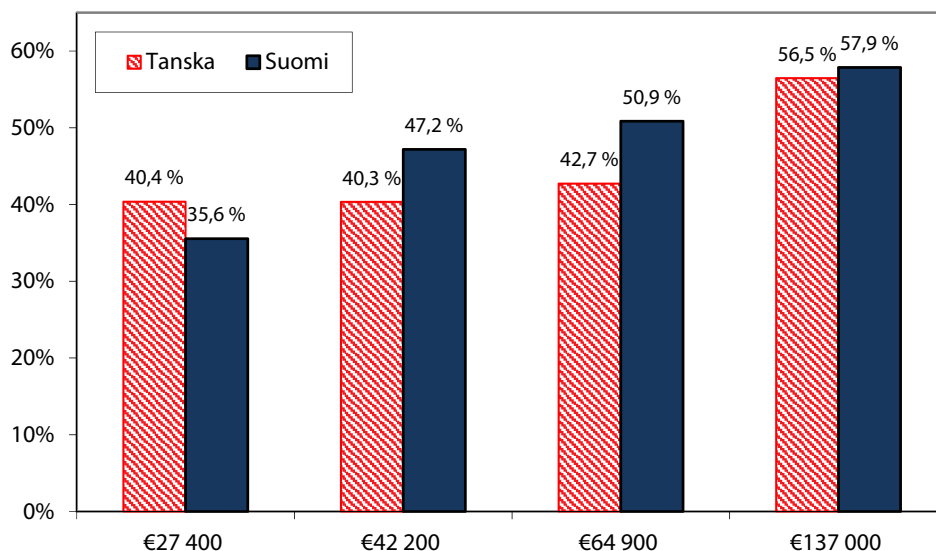

Suomessa kuluvana vuonna toteutettu suurituloisempien veronkiristys nostaa ylimmän tulotason veroprosentin yhä Tanskaa korkeammaksi. Yhden tulonsaajan palkansaajaperheitä Tanska verottaa kevyemmin kuin Suomi alinta tulotasoa lukuun ottamatta.

Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa niin kireää kuin mitä ensi tuntuulla näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanskassa palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalammalle tasolle vertailumaiden keskiarvojen läheisyyteen.

Tanskan palkkaverotuksen ankaruus näkyy myös korkeina marginaaliveroprosentteina jo matalilla tulotasoilla (kuva 5.9). Tänä vuonna Suomen marginaaliveroprosentti ylittää Tanskan alinta tulotasoa lukuun ottamatta kaikilla muilla esimerkkipalkkatasoilla.

Kuva 5.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

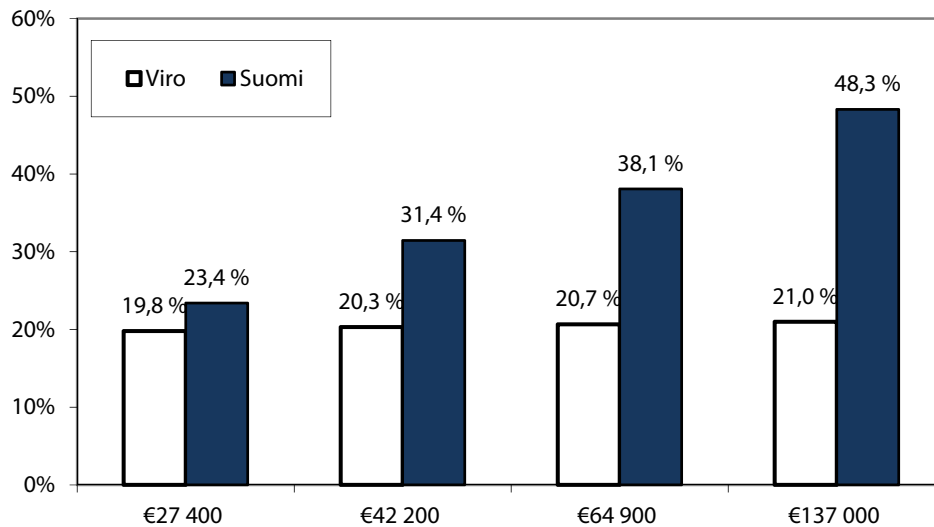

Viro

Viro on Norjaakin kevyemmän palkkaverotuksen maa tässä vertailussa käytettävillä esimerkkipalkoilla. Todellisuudessa Viro ei ole kuitenkaan asukkailleen erityisen lempeä palkkaverottaja, sillä tyypilliset palkat ovat Virossa huomattavasti matalammalla tasolla kuin Suomessa. Esimerkiksi maan keskipalkka on vuositasolla 13 000 euron tuntumassa. Viron tasaverojärjestelmän vuoksi verotus on tällaisella palkkatasolla huomattavasti kireämpää kuin Suomessa.

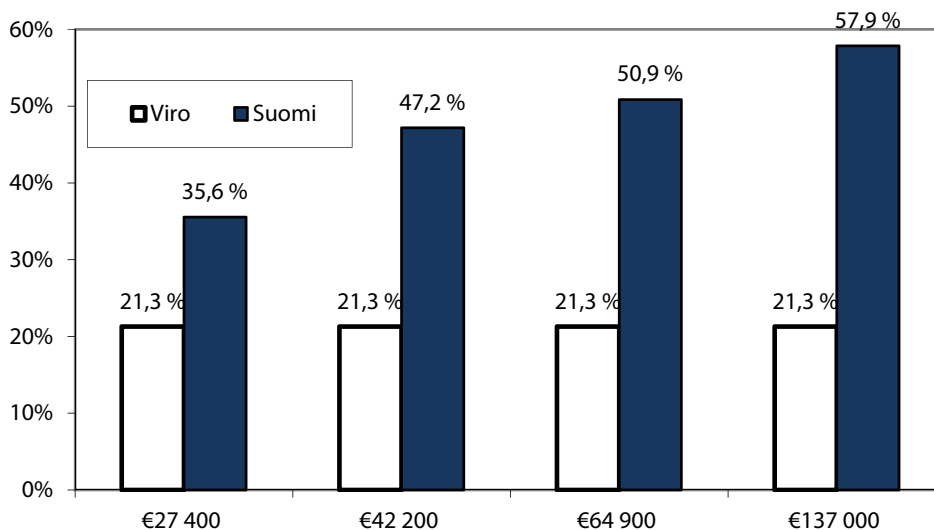
Selvityksen esimerkkitulotasoilla palkkaverotus on selvästi kireämpää Suomessa kuin Virossa. Esimerkiksi suomalaisittain keskimääräisestä palkkatasosta maksetaan Suomessa noin 11 prosenttiyksikköä enemmän veroja kuin Virossa (kuva 5.10).

Kuva 5.10 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Tasaverojärjestelmän vuoksi Virossa on vain maltillinen veroprogressio perusvähennyksen myötä. Työssä eteneminen ja lisätulojen ansaitseminen on siis verotuksellisesti kannustavaa kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Viron marginaaliveroprosenttien ero Suomen prosentteihin onkin huima, myös aivan pienemmillä palkkatasoilla (kuva 5.11). Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliverotus on Suomessa 14,3 prosenttiyksikköä Viron verojärjestelmää kireämpää, ja tulojen lisääntyessä ero kasvaa 36,6 prosenttiyksikköön ylimmällä tulotasolla.

Kuva 5.11 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Työn verotus kohdistuu Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkasta vielä lähes 34 prosenttia sosiaali- ja työttö-

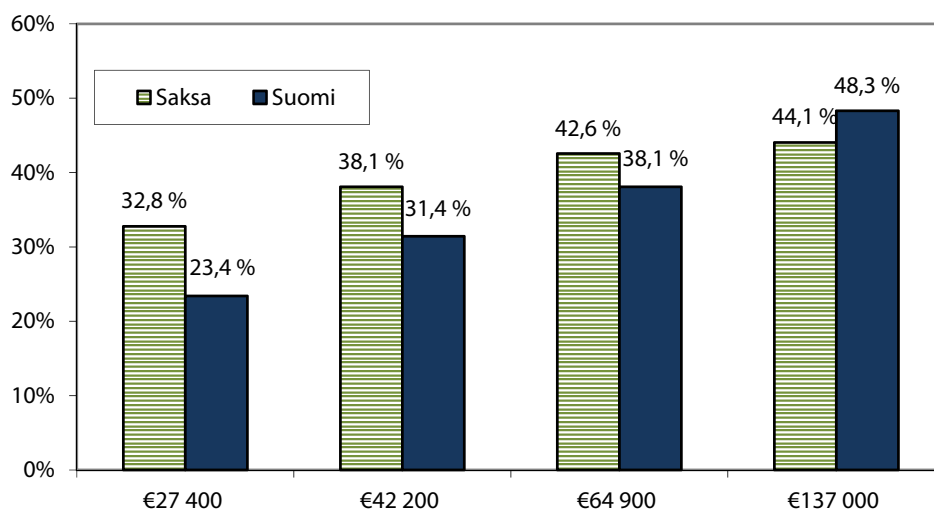
myysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näyttäydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa noin kaksi prosenttiyksikköä Suomen korkeampi, mutta korkeammilla palkkatasoilla asetelma muuttuu Viron eduksi.

Saksa

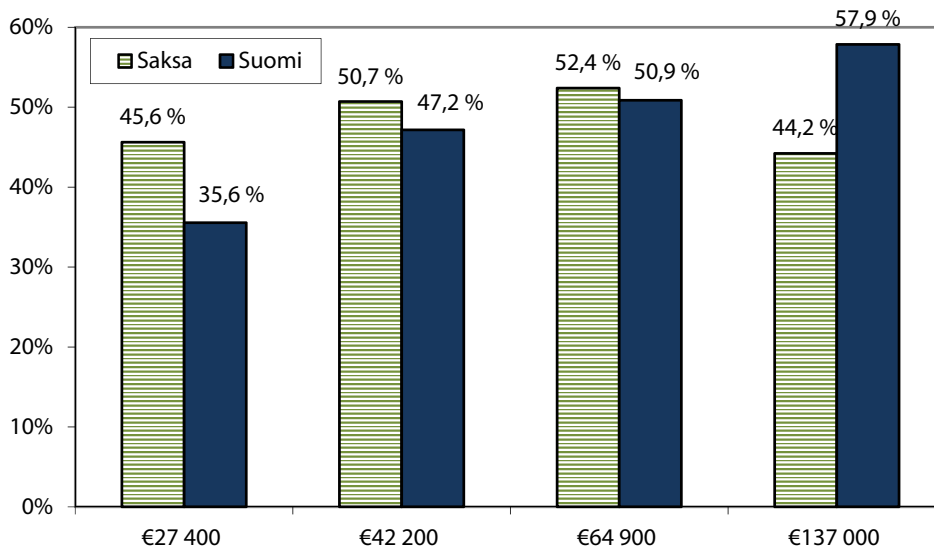
Saksa on ollut etenkin perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Saksan tuloverotus onkin kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella alimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla asetelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee lähes neljä prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi. Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää. Yhden tulonsaajan palkansaajaperheen verotus onkin Saksassa Suomea kevyempää lukuun ottamatta alinta tulotasoa, jolla verotus on samaa tasoa.

Myös lisätuloja verotetaan Saksassa ankarasti. Kolmen alimman esimerkkipalkan marginaaliverot ovat Saksassa Suomea korkeammat. Ylimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen marginaalivero on sen sijaan selvästi Saksaa kireämpi. Saksassa onkin enimmäistulorajat sekä työntekijän että työnantajan sosiaalivakuutusmaksuille. Tämän vuoksi Saksan marginaaliverotus ei enää kiristy enimmäistulorajan jälkeen, kun maksettujen sosiaalivakuutusmaksujen osuus tuloista pienenee palkan kasvaessa. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitseminen on siten Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 5.13).

Kuva 5.12 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

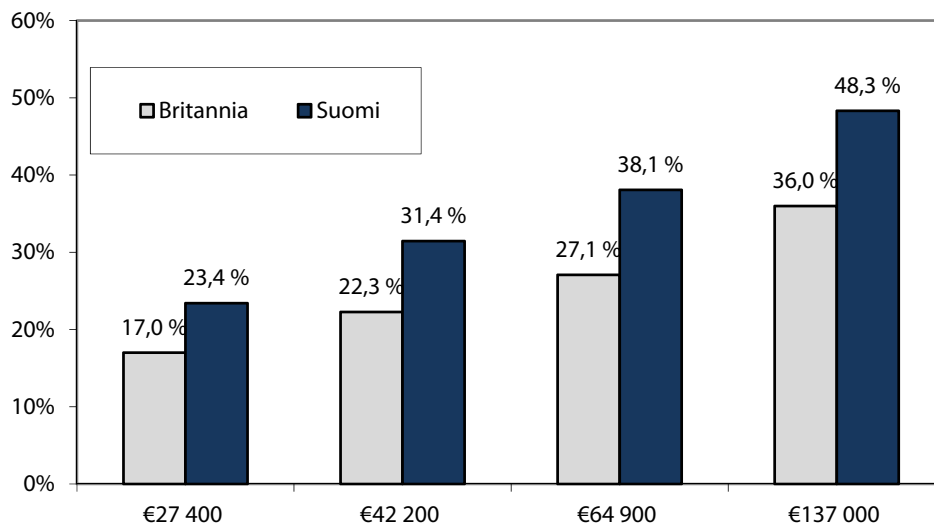
Kuva 5.13 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Britannia

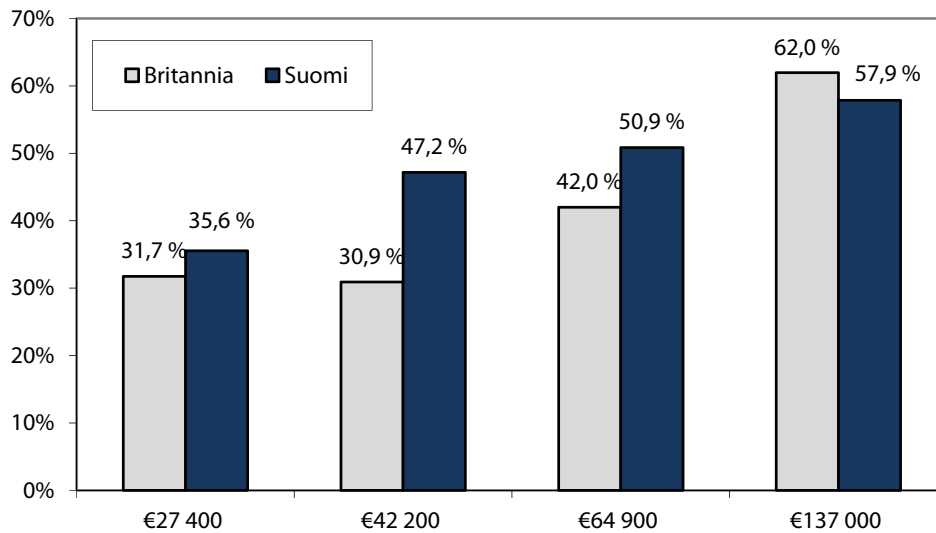
Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen tai moneen muuhun Euroopan maahan. Veroprosenttien ero Suomen ja Britannian välillä kasvaa palkkatason noustessa (kuva 5.14). Pienimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen verotus on 6,4 prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeammilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen on jo yli kymmenen prosenttiyksikköä. Työnantajamaksut ovat Britanniassa matalat.

Kuva 5.14 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2016

Britanniassa tuetaan perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tun-
tuvan ansiotulovähennyksen avulla. Perheellisten verottajana Britannia onkin yksi
vertailun lempeitä verottajia niin yhden kuin kahden tulonsaajan pienempitulois-
ten perheiden osalta.

**Kuva 5.15 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Britan-
niassa neljällä eri vuosipalkalla 2016**

Perusvähennyksen supistuminen näkyy selvityksen korkeimman esimerkkipalkan
kohdalla kireänä 62 prosentin marginaaliverona (kuva 5.15).²⁸ Matalammilla tulo-
tasoilla lisätulojen ansaitseminen on Britanniassa verotuksellisesti Suomea kan-
nattavampaa.

²⁸ 100 000–120 000 punnan verotettavilla tuloilla perusvähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroprosenttia merkittävästi. Tämän tulovälin jälkeen marginaaliveroprosentti palautuu 41 prosentin tuntumaan, kunnes se nousee jälleen 150 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista noin 46 prosenttiin.

6 LOPUKSI

Verotus on ollut jatkuvassa muutoksessa finanssikriisin jälkeisinä vuosina. Kriisin aiheuttamien budjettivajeiden paikkaamiseksi Euroopassa nähtiin alkuun laajasti kulutusverojen korotuksia - yleiset palkkaverotuksen kiristykset taas olivat harvinaisempia.

Nyt parin viime vuoden aikana veropolitiikka on kääntymässä veronkorotusten kierteestä kasvuhakuisempaan suuntaan. Verotuksen painopisteen muuttaminen on nähty talouskasvun mahdollisena vauhdittajana. Siten työn verotusta enemmän kevennetään kuin kiristetään kilpailukyvyyn ja kokonaiskysynnän kohentamiseksi.

Selvitykseen kuuluvista eurooppalaisista maista palkkaverokiilaa leikattiin etenkin Itävallassa ja Belgiassa vuonna 2016. Edellisenä vuonna laajoja tuloveronkevennyksiä toteutettiin Espanjassa ja Virossa.

Suomessa keskituloisen verotus pysyi tänä vuonna suunnilleen ennallaan kolme vuotta jatkuneen kiristymisen jälkeen. Verotuksen progressio kuitenkin jyrkkeni, kun pienituloisen verotus hieman keveni ja suurituloisen kiristyi.

Vertailumaihin nähden Suomi on keskimääräistä kireämmän tuloverotuksen maa. Matalimmalla palkkatasolla verotus on suunnilleen Euroopan vertailumaiden keskiarvon tasolla yhden tulonsaajan lapsettomalla henkilöllä. Veroprosentti kiristyy kuitenkin jyrkästi tulojen noustessa. Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää muiden Euroopan vertailumaiden keskiarvon 2,8 prosenttiyksiköllä. Ja kaikkein suurituloisimman esimerkkipalkan verotus on meillä kolmanneksi kireintä Belgian ja Italian jälkeen.

Kokonaiskuva ei suuresti muutu vertailtaessa työn verotusta perinteisesti palkkaverokiilalla, eli ottamalla huomioon myös työhön kohdistuvat työnantajamaksut. Työnantajamaksut ovat meillä eurooppalaista keskitasoa.

Työuralla eteenpäin yrittämistä räsitetään verotuksella ankarasti Suomessa tulotasta riippumatta. Pieni- ja keskipalkkaisten marginaaliveroprosentit ovat Suomessa Pohjoismaiden korkeimmat. Tulojen kasvattamiseen esimerkiksi korkeammalla koulutuksella tai parempipalkkaiseen työpaikkaan siirtymällä ei verotuksella näin kannusteta.

Selvityksen EU-maista Euroopan komission (2015) veroraportin mukaan työn verotuksen keventämistarve on suurin Belgiassa, Ranskassa, Italiassa ja Suomessa. Myös OECD:n (2015b ja 2016b) ja IMF:n (2015) Suomea koskevien suositusten mukaan palkkaverokiilaa keventämällä toteutettaisiin meillä työllisyyttä ja talouskasvua kohentavaa veropolitiikkaa.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2016). Taxation Office. <http://www.ato.gov.au/> viitattu 11.11.2016.

AUTIO SIRKKA (2000). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2000. Verotietoa 22, Veronmaksajain Keskusliitto.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

CANADA REVENUE AGENCY (2016). www.cra.gc.ca, viitattu 14.11.2016.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2016). The 2016/2017 Budget. <http://www.budget.gov.au/> viitattu 11.11.2016

DEPARTMENT OF FINANCE CANADA (2013). Jobs, Growth and long-term Prosperity. Economic Action Plan 2013. March 21, 2013.

EUROPEAN COMMISSION (2016). Taxation trends in the European Union. 2016 edition.

EUROPEAN COMMISSION (2015): Tax Reforms in EU Member States 2015. Tax policy challenges for economic growth and fiscal sustainability. INSTITUTIONAL PAPER 008. SEPTEMBER 2015.

EY (2016). Austrian National Assembly adopts 2015/2016 tax reform <http://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--austrian-national-assembly-adopts-2015-2016-tax-reform>, viitattu 16.11.2016.

FINANSDEPARTEMENTET (2015). Budgetpropositionen för 2016. Prop. 2015/16:1.

FINANSDEPARTEMENTET (2013). Budgetpropositionen för 2014. Prop. 2013/14:1.

FUENTES A. (2013). "Making the Tax System Less Distortive in Switzerland", OECD Economics Department Working Papers, No. 1044, OECD Publishing.

HM REVENUE & CUSTOMS (2016). A guide to Child Tax Credit and Working Tax Credit.

HM REVENUE & CUSTOMS (2012). The Exchequer effect of the 50 per cent additional rate of income tax, March 2012.

IMF (2015). Finland: Selected Issues. Country Report No. 15/312. 17.11.2015.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2009). Global Individual Tax Handbook. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2016a). European Tax Handbook 2016. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2016b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2016). <http://www.irs.gov/>, viitattu 11.11.2016.

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2016). Overview of the Federal tax system as in effect for 2016. May 10, 2016.

KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2015): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015. Verotietoa 74. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (1998). Verokiila pysyy leveänä. Verokiilan kehitys vuosina 1987–1999. Verotietoa 11. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2003). Lapsiperheiden verokurimus. Lapsiperheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 37. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2008). Työn verotus ja perheet Euroopassa. Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 53, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995a). Palkankorotuksen verokiila vuonna 1995. Verotietoa 1, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995b). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.

MIRRLEES REVIEW (2011). Tax by Design. Ch. 4, (toim.) J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba, Oxford University Press.

OECD (2015a). Revenue Statistics 1965-2014. OECD Publishing, Paris.

OECD (2015b). Going for Growth 2015 – Finland. 9.2.2015.

OECD (2016a). Taxing Wages 2014-2015. OECD Publishing, Paris.

OECD (2016b). Economic Policy Reforms 2016. Going for Growth Interim Report, OECD Publishing, Paris.

PUNAKALLIO MINNA (2011). Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut? Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. Verotietoa 61. Veronmaksajain Keskusliitto.

PWC (2016). Worldwide Tax Summaries. <http://taxsummaries.pwc.com/> viitattu 14.11.2016.

REGERINGSKANSLIET (2016). Förändringar på skatteområdet i budgetpropositionen för 2017. <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/09/forandringar-pa-skatteområdet-i-budgetpropositionen-for-2017/>, viitattu 15.11.2016.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN (2016). <http://www.scb.se/>, viitattu 15.11.2016.

www.swissinfo.ch/eng/lump-sum-initiative_voters-retain-tax-perks-for-rich-foreigners/41135066, viitattu 16.11.2015.

TAX POLICY CENTER (2016). Urban Institute and Brookings Institution. <http://www.taxpolicycenter.org/>, viitattu 11.11.2016.

TILASTOKESKUS (2016). Palkat ja työvoimakustannukset. <http://www.stat.fi/til/pal.html>, viitattu 4.11.2016.

YLE (2016): Viro saa uuden hallituksen – Vallanvaihto johtaa tasaverosta luopumiseen. <http://yle.fi/uutiset/3-9307509>, viitattu 22.11.2016

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2016 1. neljännes
Australia	AUD	1,5293
Britannia	GBP	0,7704
Japani	JPY	126,9973
Kanada	CAD	1,5149
Norja	NOK	9,5266
Ruotsi	SEK	9,3267
Sveitsi	CHF	1,0960
Tanska	DKK	7,4605
Yhdysvallat	USD	1,1020

Lähde: Suomen Pankki

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2015**
		27 400	42 200 *	64 900	137 000	
Alankomaat	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	49 235
Australia	AUD	41 902	64 535	99 249	209 510	80 774
Belgia	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	46 693
Britannia	GBP	21 108	32 510	49 997	105 541	36 017
Espanja	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	26 259
Italia	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	30 710
Itävalta	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	43 484
Japani	JPY	3 479 725	5 359 284	8 242 122	17 398 624	5 005 807
Kanada	CAD	41 508	63 929	98 317	207 541	50 877
Norja	NOK	261 028	402 022	618 275	1 305 142	552 012
Ranska	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	37 792
Ruotsi	SEK	255 550	393 585	605 300	1 277 751	421 364
Saksa	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	47 042
Sveitsi	CHF	30 030	46 251	71 130	150 150	90 286
Tanska	DKK	204 418	314 833	484 187	1 022 089	405 876
Viro	EUR	27 400	42 200	64 900	137 000	12 926
Yhdysvallat	USD	30 195	46 504	71 520	150 974	50 964

* Tähdellä merkitty tulotaso vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD (2016) Taxing Wages 2014-2015.

TULOVEROASTEET 2016

YKSINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	17,0 %	29,2 %	36,2 %	45,8 %
Australia	14,3 %	21,4 %	26,9 %	34,7 %
Belgia	30,3 %	39,2 %	46,3 %	53,3 %
Britannia	17,0 %	22,3 %	27,1 %	36,0 %
Espanja	21,7 %	26,8 %	30,5 %	38,1 %
Italia	29,5 %	35,6 %	43,4 %	50,0 %
Itävalta	24,8 %	31,3 %	37,0 %	39,5 %
Japani	20,5 %	22,4 %	25,6 %	32,4 %
Kanada	20,5 %	24,7 %	28,2 %	37,8 %
Norja	19,8 %	25,1 %	29,3 %	37,9 %
Ranska	28,0 %	31,3 %	35,6 %	42,1 %
Ruotsi	22,7 %	25,5 %	33,6 %	48,1 %
Saksa	32,8%	38,1%	42,6%	44,1 %
Suomi	23,4 %	31,4 %	38,1 %	48,3 %
Sveitsi	9,6 %	12,3 %	15,9 %	23,8 %
Tanska	32,5 %	35,3 %	37,8 %	47,3 %
Viro	19,8 %	20,3 %	20,7 %	21,0 %
Yhdysvallat	19,0 %	21,9 %	27,1 %	32,1 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkävyn puolison palkkatulo euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	17,0 %	29,2 %	36,2 %	45,8 %
Australia	12,3 %	21,4 %	26,9 %	34,7 %
Belgia	16,7 %	26,6 %	37,2 %	49,0 %
Britannia	-2,2 %	22,3 %	27,1 %	36,0 %
Espanja	18,2 %	24,5 %	29,0 %	37,4 %
Italia	21,6 %	31,0 %	41,2 %	50,0 %
Itävalta	21,3 %	29,0 %	35,5 %	38,7 %
Japani	15,8 %	18,8 %	21,7 %	29,7 %
Kanada	15,3 %	21,3 %	25,8 %	36,7 %
Norja	17,5 %	23,6 %	28,3 %	37,4 %
Ranska	23,3 %	23,2 %	26,3 %	33,5 %
Ruotsi	22,7 %	25,5 %	33,6 %	48,1 %
Saksa	23,3%	29,3%	33,4%	36,2%
Suomi	23,0 %	31,3 %	38,1 %	48,3 %
Sveitsi	6,2 %	6,2 %	8,3 %	15,7 %
Tanska	24,4 %	30,0 %	34,3 %	45,6 %
Viro	18,4 %	19,4 %	20,1 %	20,7 %
Yhdysvallat	-12,2 %	7,2 %	15,3 %	24,7 %

VERONMAKSAJAT

TULOVEROASTEET* 2016

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	27 400	42 200	64 900
+ 2. puoliso	42 200	64 900	137 000
= yhteensä	69 600	107 100	201 900
Alankomaat	24,4 %	33,5 %	42,7 %
Australia	18,6 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	28,1 %	38,0 %	48,1 %
Britannia	20,2 %	25,2 %	33,1 %
Espanja	23,4 %	28,1 %	35,2 %
Italia	30,4 %	39,0 %	47,8 %
Itävalta	27,4 %	33,8 %	38,2 %
Japani	21,7 %	24,4 %	30,2 %
Kanada	21,0 %	25,3 %	34,0 %
Norja	23,0 %	27,7 %	35,1 %
Ranska	25,1 %	28,3 %	34,2 %
Ruotsi	24,4 %	30,4 %	43,4 %
Saksa	30,7 %	35,3 %	38,2 %
Suomi	28,1 %	35,4 %	45,0 %
Sveitsi	7,6 %	9,9 %	15,8 %
Tanska	34,2 %	36,8 %	44,2 %
Viro	19,6 %	20,2 %	20,7 %
Yhdysvallat	11,9 %	17,9 %	25,5 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

MARGINAALIVEROASTEET 2016
YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	56,2 %	49,1 %	49,2 %	52,0 %
Australia	34,4 %	34,6 %	39,0 %	49,0 %
Belgia	56,6 %	56,2 %	60,4 %	59,5 %
Britannia	31,7 %	32,0 %	42,0 %	62,0 %
Espanja	33,9 %	40,8 %	45,0 %	45,0 %
Italia	39,8 %	49,1 %	54,6 %	56,4 %
Itävalta	43,4 %	43,1 %	48,1 %	43,8 %
Japani	23,0 %	27,5 %	31,0 %	43,3 %
Kanada	29,4 %	29,7 %	43,3 %	52,0 %
Norja	34,9 %	34,9 %	43,9 %	46,9 %
Ranska	40,9 %	43,1 %	43,5 %	51,6 %
Ruotsi	29,9 %	33,3 %	56,3 %	61,3 %
Saksa	45,6 %	50,7 %	52,4 %	44,2 %
Suomi	35,6 %	47,2 %	50,9 %	57,9 %
Sveitsi	15,7 %	21,4 %	23,5 %	34,8 %
Tanska	40,4 %	40,3 %	42,7 %	56,5 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	27,2 %	27,1 %	37,3 %	32,9 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	56,2 %	49,1 %	49,2 %	52,0 %
Australia	32,5 %	34,6 %	39,0 %	49,0 %
Belgia	46,4 %	50,5 %	60,4 %	59,6 %
Britannia	72,7 %	32,0 %	42,0 %	62,0 %
Espanja	34,7 %	40,8 %	45,0 %	45,0 %
Italia	41,6 %	50,5 %	57,8 %	56,4 %
Itävalta	43,4 %	43,1 %	48,1 %	43,8 %
Japani	23,0 %	24,3 %	31,0 %	43,3 %
Kanada	29,2 %	29,6 %	43,3 %	52,0 %
Norja	34,9 %	34,9 %	43,9 %	46,9 %
Ranska	23,4 %	21,3 %	38,5 %	43,4 %
Ruotsi	29,9 %	33,3 %	56,3 %	61,3 %
Saksa	36,5 %	43,1 %	40,7 %	44,3 %
Suomi	35,6 %	48,2 %	50,9 %	57,9 %
Sveitsi	6,3 %	6,3 %	13,6 %	27,9 %
Tanska	40,3 %	40,3 %	42,7 %	56,5 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	43,3 %	43,2 %	27,3 %	31,1 %

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2016
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	18,5 %	18,5 %	15,0 %	7,1 %
Australia	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Belgia	21,6 %	23,9 %	24,7 %	23,5 %
Britannia	8,5 %	10,4 %	11,6 %	12,7 %
Espanja	29,9 %	29,9 %	20,1 %	9,5 %
Italia	32,1 %	32,1 %	34,8 %	33,2 %
Itävalta	31,2 %	31,1 %	31,0 %	20,1 %
Japani	15,2 %	15,2 %	14,3 %	9,2 %
Kanada	7,2 %	6,1 %	4,0 %	1,9 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	36,0 %	37,8 %	43,5 %	48,9 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	19,3 %	19,3 %	17,5 %	9,0 %
Suomi	24,0 %	24,0 %	24,0 %	24,0 %
Sveitsi	6,2 %	6,2 %	6,2 %	6,2 %
Tanska	1,1 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %
Viro	33,8 %	33,8 %	33,8 %	33,8 %
Yhdysvallat	9,1 %	8,6 %	8,3 %	6,6 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2016**

**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	29,9 %	40,3 %	44,6 %	49,4 %
Australia	14,3 %	21,4 %	26,9 %	34,7 %
Belgia	42,7 %	50,9 %	56,9 %	62,2 %
Britannia	23,5 %	29,6 %	34,6 %	43,2 %
Espanja	39,7 %	43,6 %	42,1 %	43,5 %
Italia	46,6 %	51,2 %	58,0 %	62,4 %
Itävalta	42,7 %	47,6 %	51,9 %	49,6 %
Japani	31,0 %	32,6 %	34,9 %	38,1 %
Kanada	25,8 %	29,0 %	30,9 %	39,0 %
Norja	29,7 %	34,4 %	38,0 %	45,6 %
Ranska	47,0 %	50,2 %	55,1 %	61,1 %
Ruotsi	41,1 %	43,3 %	49,5 %	60,5 %
Saksa	43,7 %	48,1 %	51,1 %	48,7 %
Suomi	38,2 %	44,7 %	50,0 %	58,3 %
Sveitsi	14,9 %	17,4 %	20,8 %	28,2 %
Tanska	33,3 %	35,7 %	38,0 %	47,4 %
Viro	40,1 %	40,4 %	40,7 %	40,9 %
Yhdysvallat	25,8 %	28,1 %	32,6 %	36,3 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	27400	42200	64900	137000
Alankomaat	29,9 %	40,3 %	44,6 %	49,4 %
Australia	12,3 %	21,4 %	26,9 %	34,7 %
Belgia	31,5 %	40,8 %	49,6 %	58,7 %
Britannia	5,8 %	29,6 %	34,6 %	43,2 %
Espanja	37,0 %	41,8 %	40,9 %	42,9 %
Italia	40,6 %	47,8 %	56,4 %	62,4 %
Itävalta	40,1 %	45,9 %	50,7 %	49,0 %
Japani	26,9 %	29,5 %	31,5 %	35,6 %
Kanada	21,0 %	25,8 %	28,6 %	37,8 %
Norja	27,7 %	33,0 %	37,2 %	45,2 %
Ranska	43,6 %	44,2 %	48,7 %	55,4 %
Ruotsi	41,1 %	43,3 %	49,5 %	60,5 %
Saksa	35,7 %	40,8 %	43,3 %	41,5 %
Suomi	37,9 %	44,6 %	50,0 %	58,3 %
Sveitsi	11,7 %	11,7 %	13,6 %	20,6 %
Tanska	25,2 %	30,5 %	34,6 %	45,8 %
Viro	39,0 %	39,8 %	40,3 %	40,7 %
Yhdysvallat	-2,9 %	14,6 %	21,7 %	29,4 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2016
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	27 400	42 200	64 900
+ 2. puoliso	42 200	64 900	137 000
= yhteensä	69 600	107 100	201 900
Alankomaat	36,2 %	42,8 %	47,8 %
Australia	18,6 %	24,7 %	32,2 %
Belgia	41,5 %	50,1 %	58,1 %
Britannia	27,2 %	32,6 %	40,5 %
Espanja	41,0 %	42,0 %	42,6 %
Italia	47,3 %	54,4 %	61,0 %
Itävalta	44,6 %	49,5 %	50,0 %
Japani	32,0 %	34,0 %	37,1 %
Kanada	25,8 %	28,7 %	35,6 %
Norja	32,5 %	36,6 %	43,2 %
Ranska	45,3 %	49,2 %	55,8 %
Ruotsi	42,5 %	47,1 %	57,0 %
Saksa	41,9 %	45,2 %	44,7 %
Suomi	42,0 %	47,9 %	55,6 %
Sveitsi	13,0 %	15,1 %	20,7 %
Tanska	34,8 %	37,1 %	44,4 %
Viro	39,9 %	40,3 %	40,7 %
Yhdysvallat	19,0 %	24,2 %	30,4 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

50. **Minna Punakallio: Verottaja ostajan kukkarolla**
Kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. 4.10.2007
51. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2007**
Suomi palkkaverottajana. 25.10.2007
52. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2008**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2008. 30.1.2008
53. **Jaana Kurjenoja: Työn verotus ja perheet Euroopassa**
Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. 11.2.2008
54. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2008**
Suomi työn verottajana. 15.9.2008
55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015
72. **Leena Savolainen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverot meillä ja muualla. 8.4.2015
73. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 12.5.2015
74. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015.** 26.11.2015
75. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2016 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 27.1.2016

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.